



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

B.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

B.

BALDUINVS DE BOSSU, Abbas Camberonenſis, in Hannoniâ, num. 11. S. Theologiæ Doctör, ſcripſit in quatuor libros *Sententiarum Commentaria*, Scriptum in 2^{um}. ſic incipit: *Creatorem rerum, &c.* In 3^{um}. ſic, *Secundum quod Magiſter*. In 4^{um}. *Secundum ea quæ dicuntur.*

Sermones item de Tempore, & de Sanctis. Necnon, & plures alios ad Monachos, & Moniales. Quæ omnia ſtudioſè aſſeruantur M. S. in Bibliotheca Camberonenſi. Obijt Balduinus anno 1293. poſtquam rexifſet annis 5. Catalogus Bibliothecæ Camberonenſis, apud Sanderum in Bibliotheca M. S. Belgica. Et longelinus, in Notitijs Abbatiarum Ordinis Cifterciënſis.

Balduinus Deuonius, natione Anglus, plebeis parentibus in ciuitate Exoniënſi natus, & ibidem in ſtudijs educatus, tantos in ijs fecit progreſſus, vt adhuc iuuenis, publicas ſcholas aperiret, & iuuentutem docendam & inſtituendam ſuſciperet. Quod munus magno cum honore, & omnium plauſu præſtitit. Poſtmodum in clericum adoptatus, cum virtutum exemplis, omnibus præluceret, in Archidiaconum Exoniënſem fuit electus, ſed ille magis amans quietis, & contemplationis, quam dignitatis & honoris, in tanto negotiorum ſtrepitu, hoc officio ſe abdicauit, & Ordinem Cifterciënſem aſſumpſit in Fordenſi Monafterio, in Deuonia, vbi breui, doctrinæ, & virtutum radijs ita effulſit, vt primum Monafterij ſui Abbas, ac deinde Wigornienſis Epicoſus, & tandem Cantuarienſis Archiepicoſus (anno 1184.) creatus fuerit. In qua dignitate conſtitutus, ſequenti mox anno, id eſt, 1189.3. Nonas Septembris, Richardum primum Angliæ Regem ſolemniſter conſecrauit, adſtantibus Waltero Rhotomagenſi Archiepicoſo, ac omnibus ferè Angliæ proceribus: eundemque Regem paulò poſt magnis

cum copijs in ſubſidium terræ Sanctæ proficiſcentem, comitatus eſt; vbi milites noſtros magnopere inuit, concionibus, conſilijs. & ingentibus pecuniarum ſummis, donec tandem anno 1193. in obſidione Ptolemaidis, morbo correptus, occubuit (quanquam alij velint, occubiſſe Tyri, ibidemque ſepultum.) Quidquid habuit pecuniarum, id totum in uſus ſacræ militiæ diſtribui curauit, per manus Huberti Sarisberienſis Epicoſi: cuius ille voluntati ſupremæ per ſanctè ſatiſfecit. Balduini huius meminert paſſim omnes Hiſtoriographi Angli, nominatim Giralduſ Cambrenſis, ipſius, tã in peragranda Wallia, quam in expeditione Hieroſolymitana, comes indiuiduus; qui ſequenti illum honorat elogio: Vir fuit modellus, ac ſobrius, abſtinentiæ magnæ, vt vix vnquam in ipſum quidquam ſiniſtrum auſa fuerit fama præſumere; ſermone parcus, ad iram tardus, Litterarum ſtudijs à pueritia imbutus, ore facundus, exactus Philoſophus, & ad omne ſtudioſum genus aptiſſimus, iugum Domini ab adoleſcentia portans &c. Hoc ſolum in eo reprehendit, quod ob morum facilitatem, delictorum alienorum non eſſet ſatis ſeuerus & acris caſtigatoſ. Cæterum, plurima excellentis ſuæ doctrinæ monumenta reliquit; ex quibus ſequentia refert Ioannes Piſæus, de Scriptoſibus Britannia: & de illo Henriquez in Phœnice:

De Corpore & Sanguine Domini Lib. 1. qui ſic incipit: Magnum & profundum noui, verique, &c. M. S. Oxonij. in Collegio Lincolnienſi: hunc librum ſcripſit, dum adhuc eſſet Abbas, ad Bartholomæum Exoniënſem Epicoſum.

De Sacramento Altaris, Lib. 1. Quem Piſæus putat aſſeruari Louanij in Collegio Societatis Ieſu. Certè ego ipſe anno 1651. in dicto Collegio librum hunc vidi, ſub titulo; *Libri Balduini Monachi & Abbatis ad Fordâ, Ordinis Cifterciënſis, & poſt-*

& postea Archiepiscopi Cantuariensis, de Eucharistia. In margine vero, propria, vt dicebatur, manu Antonij Polleini, adscriptum legitur; Liber hic doctus & peracutus est, & scriptus videtur contra reliquias Berengary, idcirco bene seruandus, atque hinc hi, vt liber seruetur in particulari scrinio.

De Sacramentis Ecclesie, Lib. 1. Reuerenda nomina magistri, &c.

De Commendatione Fidei, Lib. 1. Omnia fœdera Societatis humanæ, &c.

De Orthodoxis dogmatibus, Lib. 1. Doctrina Sanctorum Conciliorum, &c.

De Sectis hæreticorum, Libros duos, Mysterium fidei Christianæ, &c.

De unitate Charitatis, Lib. 1. Institutio vitæ communis, &c.

De Amore, Lib. 1. Fortis est vt mors, dilectio, &c.

De Sacerdotio Ioannis Hircani, Lib. 1. Genus Magni Herodis, &c.

De Eruditione Giraldi, Lib. 1. Opus tuum Archidiacone, &c.

Sermonum, 3. Lib. 1. Candidiores niue, niti-diores lacte, &c.

Super historijs Regum, Libros quatuor.

Contra Henricum V Vinconensem, Lib. 1.

De Commendatione Virginitatis, Lib. 1.

De Angeli nuncio, Lib. 1.

De Cruce, Librum vnum.

De Mythologia, Librum vnum.

Carmen Deuotionis, Librum vnum.

Epistolarum Librum vnum. Et aliaplura.

Vide Pitæum supra, Ioannem Hagustaldensem, Bostonum, & alios Angliæ Scriptores. Compedium vitæ huius Balduini refert Harpsfeldius, hist. Ecclesiasticæ Anglicanæ. centuria. II. cap. 18. fol. 339.

Balduinus Moreanus, vulgo, Morean, Religiosus Camberonenfis, S. Theologiæ Baccalaureus

Duacensis, edidit Regulam S. Benedicti ad 30. M. S. codicum censuram, fidemque reuocatam. Cum alijs eiusdem Sancti Opusculis, vita, & Historia, variè illustrata. Quibus præfixit Prologum satis prolixum, Duaci, anno 1611. & Colonia 1620. in 12.

Scriptit & Historiam Cisterciensem, à diuersis Authoribus satis laudatam. Quam tamen (morte præuentus) publicare nequiuit. Obijt anno 1622. Procurator Generalis Ordinis Cisterciensis, in Curia Romana, necnon & Abbas Cœnobij de Roserijs, in Comitatu Burgundiz. Claudus Robertus (teite Mariquez tomo 1. Annalium. ad an. 1132. cap. 10. num. 5.) scribit se vidisse historiam hanc Balduini nostri.

Balthazar de Lipsa (melius forte Lipsia) Prouisor Collegij S. Bernardi Parisijs, scripsit contra Ioannem Hus, pro vna specie Sacramenti. Eximius D. Chalemor, Abbas de Columbâ, S. Theologiæ Doctor, in relatione M. S. ad me anno 1647. transmissa. Reuerendissimus tamen Morimundensis Abbas in relatione pariter M. S. quam anno 1648. 28. Ianuarij, ex Morimundo mihi transmisit, scribit, inter alios, asseruari in Bibliotheca Monasterij sui, codicem M. S. continentem insignem quendam Tractatum de esu carnum, & de hospitalitate in Ordine Cisterciensi, conscriptum, per Fratrem Balthazarem, Collegij Sancti Bernardi Lipsiensis Prouisorem. Suspicor autem hunc eundem esse cum Balthazate de Lipsâ.

Barnabas, de Mont-aldo, Ordinem nostrum professus in Monasterio Montis Syon, propè Toleranam Ciuitatem, & (iuxta laudabilem consuetudinem Congregationis nostræ Hispanicæ) litteris optimè excultus, omni studio se antiquitatum Ordinis lectioni applicuit: cumque plurima reperiret omnibus eiusdem Ordinis professoribus vtilissima, sed, hinc indè, sine

sine ordine legitimo plerumque disposita, & conscripta, Annales, seu, Chronicon Cisterciense exo lus est, in quo præclariora quæque, quæ sparsim in M. S. alijsque impressis codicibus reperire poterat, debito ordine distribuens, quinque libros compleuit, quos prælo subiiciens, publici iuris fecit. Adiecit postmodum & alios decem, quos tamen, morte præuentus, vulgare non potuit, haud exigua Ordinis iactura. Scripsit itaque *Chronicorum Cisterciensium, libros 5.* editos Madriti in folio 1602. apud Ludouicam Sanchez,

Chronicorum continuationem, libros decem. Qui adhuc M. S. extant.

De Viris Illustribus, Ordinis Sancti Patris nostri Benedicti, lib. 1.

Henriquez in Phœnice reuiuifcente.

Bartholomæus de Beca, S. Theologiæ Baccalaureus Parisiensis, Religiosus Dunensis, Amplissimum Chronicon Ioannis Brandonis persecutus est, ab anno 1414. vsque ad annum 1431. Dicitur & alias quasdam historias continuasse, vt etiam antiqua monumenta domûs nostræ innuere videntur, dum illum vocant, *Chronicorum continuatorem assiduum*, Modò tamen in Bibliothecâ nostrâ Duneasi, nihil horum reperitur, præter Supplementum iam dictum, Brandonis. Obijt anno Domini, 1463.

Huius tempore floruit Parisijs ex eodem Dunensi Cœnobio, *Ioannes Vale, S. Theologiæ Licentiatus, & per annos plures ibidem Lector Bibliæ, donec postmodum domum reuocatus, constitutus fuit Confessarius Sanctimonialium Portûs B. Virginis, vulgò, de Bilocâ, Gandau: vbi etiam obiit anno 1459.* Cuius sepulchro adpensum fuit insigne epitaphium Flandricum, quod adhuc penes me habeo.

Bartholomæus, 17. Abbas Monasterij Ebracensis, in Franconiâ Diœcesis Herbipolensis, S. Theologiæ Doctor, Concilij Constantiensis

Assessor, & vnus ex decem, quorum sententiâ & iudicio, Ioannes Hus combustus fuit, teste Bruschio, de Monasterijs Germaniæ, Centuriâ primâ. Scripsit:

Contra Hussitas: & alia plura. Obijt anno 1630. habuit hic Abbas sub se Religiosum quendam, Albertum Kittenloohæ, virum prudentia & eloquentia præstantissimum, qui interfuit Concilio Basiliensi, referente Bruschio, supra. Porro, in hoc Ebracensi Cœnobio sepeliri solent corda Episcoporum Herbipolensium, Ducum Franciæ Orientalis.

Bartholomæus 10'ij, natione Burgundus, Patriâ Diuionensis, Abbas B. Mariæ de Charitate, in Diœcesi Biluninensi, vir doctus, multarumque virtutum ornatissimâ supellectile instructus, inter alia litteraria monumenta, edidit insignem libellum de laudibus Virginis Deiparæ, carmine conscriptum, impressum Diuioni, anno 1627. Ita Hippolitus Maraccius in Bibliothecâ Mariana, parte 1. pag. 191. ex relatione (vt ait) Ludouici Iacobâ Sancto Carolo, Carmelitæ Lugdunensis. Floruit Bartholomæus nostræ ætate.

Bartholomæus Gomez, Vallis Paradisi in Hispania, Monachus, vir fuit acuto ingenio, & ad disciplinas quaslibet capessendas quodammodo natus. Hinc primum Philosophicis, ac deinde, etiam Theologicis adhibitis studiis, tam vberes ex vtriusque fructus retulit, vt mox ad Meyrente, celeberrimum Ordinis Philosophicum Collegium, destinatus, summo cum honore & applausu Philosophiam docuerit. Imò, pari quoque profectu & fama, postmodum etiam Theologiam professus, Monasterij sui, Vallis Paradisi Prior, ac tandem etiam Abbas, & Congregationis vniuersæ Diffinitor creati promeruerit.

Scripsit: In Logicam, Physicam, & Metaphysicam, Commentaria docta, & solida.

Item, De prædestinatione, tractatum insignem.

Aliaque

Aliaque plura non contemnenda opera.

Quorum tamen nihil adhuc impressum fuit, sed in Bibliothecis omnia studiosè asservantur.

Bartholomæus à Sancto Faustino, alias, Pirrhus, Siculus, Platiensis, Monachus Cisterciensis, Congregationis B. Mariæ Fulienfis, edidit Speculum Confessoriorum & Penitentium. In quo, tamè brevitate & facilitate resolvuntur omnes ferè difficultates, ad restitutionem, & materiam contractuum pertinentes, quæ sparsim à Doctoribus, tum Theologis, tum iure peritissimis, prolixè pertractantur. Prodiit Lugduni 1621. & a libi sæpius in 4^{to}. *Libellum, de vitio proprietatis.* Lugduni, *Thesaurum Religiosorum.* In quo, de 3. votis solemnibus, obedienciæ, castitatis, & paupertatis, ac curatissimè disputatur. Lugduni anno 1621. in 4^o.

Librum de horis Canonicis, in quo, non solum de officijs divinis, verum etiam, de Oratione in communi, & de quotidianis distributionibus, accuratissimè disputatur. Lugduni, 1627. in 8^o.

Librum, de Iubileo. Denique

Vniversam Theologiam Moralem.

Quibus omnibus libris, Anton. Diana fateatur se usum fuisse in Resolutionibus suis moralibus. Vide indicem præfixum tomo 1. Resolutionum ipsius Dianæ, in quo recensentur opera, & nomina Auctorum recentiorum, quæ in toto illo volumine citantur, ad construendam optimam casuum Conscientiæ Bibliothecam.

Bartholomæus Madaver Abbas 35. Monasterij Alderspacensis, in Bavariâ electus anno 1552. Philosophus & Mathematicus excellens, Opus quoddam accuratum, observationum Mathematicarum; ac in eo, divitem Astronomicorum instrumentorum supellectilem ari incisam, posteritati consecravit: labore planè gigantesco, asserente Caramuele, teste oculato, hisque scientiis instructissimo; in Epistolâ Dedicatoriâ, 1. partis suæ Theologiæ Regularis; ubi etiam subiungit plures adhuc

Bibliothec. Ord. Cist.

alios eiusdem Cœnobij Religiosos, scripto reliquisse *diversas Lucubrationes Mathematicas, subtili eloquentiâ concinnatas,* quæ M.S. ibidem asservantur. Obijt verò venerabilis Bartholomæus Abbas, anno à partu Virgineo, millesimo, quingentesimo, septuagesimo nono.

Bartholomæus, Mortui Mariæ, in Normanniâ, Monachus, scripsit Doctrinam Commentaria in 4. Evangelia. Quæ ibidem asservantur.

Exim. Dominus Claudius Chalemot, Abbas de Columba, S. Theol. Doctor, in Relatione M. S. ad me missâ, 1647.

Bartholomæus Ponce, Religiosus pijsimi Cœnobij S. Fidei, in Arragonia, iuxta Cæsar-Augustam, vir fuit egregiè doctus; sed pietate, zeloque honoris divini, multo adhuc celebrior. Hinc, cum intellexisset, multorum (maximè juvenum) manibus teri Librum quendam, amoribus prophanis, aliisque ineptiis, & fabulis refectum, Oratione tum vincita, tum soluta editum à Georgio de Monte Maiori, sub titulo, Amorum Dianæ; omnino iheriacam veneno huic opponendam iudicavit; moxque aliam conscripsit Librum, cui titulum dedit:

Clara Diana. Vbi in B. Virginis laudes excurrens, pro amore prophano, divinum, & caelestem; & pro fabulis & ineptiis, veras historias, ac pietatem proponit.

Opere hoc feliciter completo, sciens, ad homines in virtute continendos, & à vitiis retrahendos, efficacissimam esse mortis memoriam, alium huius argumenti Librum luci dedit. Vltiora paranti mors supervenit, circa annum 1582. Lucubrationes itaque eius, typis expressæ, hæc sunt:

Clara Diana, excusa Cæsar-Augustæ, anno 1581.

Ostium patens inexcusabilis mortis, Cæsar-Augustæ, anno 1577. Et iterum, Salamanticæ sub insigni Cucurbitæ. Henriquez in Phœnice.

E

Basilus

Basilii Lopezius, Vallis Ecclesiarum, in noue Castellæ regno, Monachus, Doctrinæ, & pietatis laude clarus, scripsit Librum satis elegantem, de mysterijs S. Crucis, & de via, quam vocant, Sacram: Madriti excusum, anno 1621. quo conatur populi deuotionem promouere, ad frequentandum stationes diuersis locis ordinatas, cum representatione mysteriorum Passionis Christi. Henriquez in Phœnice parte 2.

Basilii de Molina, Religiosus Monasterij Hortensis, S. Theologiæ Doctor subtilis; Religione & doctrina conspicuus, tantaque cum cuiusvis conditionis hominibus, conuersandi gratia præditus, vt omnium animos mirè sibi deuinciret, ijsque, quidquid vellet, facile persuaderet. In Italiam à Superioribus directus, Ferratiæ diu Theologiam docuit, magno Auditorum concursu. Romæ, Summo Pontifici, alijsque magnatibus in honore habitus fuit, qui varias ei dignitates obtulerunt, quas humilitatis amator, constanter recusauit. In Hispaniam reuocatus, Philippo III. ob consiliorum maturitatem, doctrinæque excellentiam, in amore fuit; à quo etiam diuersas immunitates, & privilegiorum obsoletorum confirmationes, Ordini vniuerso, sed præcipuè Monasterio professionis suæ, obtinuit. Scripto autem reliquit:

De immunitate Ecclesiastica, lib. vnum, excusum Madriti, in folio, anno 1607.

Historiam Hortensis Monasterij, quam tamen morte præuentus, non vulgavit. Obijt anno 1617. in Hortensi suo Monasterio.

Henriquez, in fasciculo, & in Phœnice.

Benedictus de Alarcon, Religiosus, & postmodum Abbas antiquissimi Monasterij de Morellâ; vir, prudentiæ laude, & in rebus agendis dexteritate conspicuus, qui Monasterium suum tam in spiritualibus, quam temporalibus insigniter promouit.

Sermones Paque, Lusitano conscriptos idiomate,

Hispanos fecit, & multis locis auctos, in lucem emisit, typis Ludouici Sanchez, Madriti anno 1617.

Scripsit & *Theatrum virtutum*, in diuersos tomos diuisum; quorum primum vulgavit Vallisoleti, in 8°. apud Viduam Francisci de Corduâ; anno 1622. Utrum reliqui etiam prodierint, mihi certò non constat. Henriquez in Phœnice, vix dubitandum putat.

Benedictus Alvarez, Monasterij Vallis Ecclesiarum Monachus, Libros Beatissimi Patris nostri Bernardi, de diligendo Deo, & de interiori domo, ex Latinis Hispanos fecit, & imprimi curauit Madriti, 1616.

Benedictus D'auure, Religiosus strictioris obseruantia, in Regali Monte, scripsit vitas aliquot Sanctorum Ordinis nostri, quas nondum publici iuris fecit. Viuit adhuc hoc anno 1648. in flore ætatis constitutus, cuius viuax ingenium, plura egregia, nobis, cum tempore promittit.

Relatio Eximij Domini Claudij Chalemor, tunc Prioris Regalis Montis, nunc verò, Abbatis de Columbâ.

Benedictus de Bacquere, Teneræ mundanus, Belga, Religiosus Monasterij de Dunis, Poëta venustus, Orator disertus, & Theologus solidus. Quorum omnium, certissima pecimina sunt, lucubrationes eius sequentes:

Admiranda, morum & nominis Norberti *Metamorphosis*, in duas partes diuisa; quarum prior continet insignem Orationem habitam Louanij, in eiuſdem Sanctissimi Norberti festo, in Collegio Florenſiensi; posterior continet 25. fluida anagrammata nominis Diui Norberti, carmine & prosâ, moraliter exposita; Antwerpæ typis Iacobi Vanoghelen, anno 1647. cum insigni epistolâ dedicatoriâ, ad Reuerendissimum, & Amplissimum Dominum, Chrylostomum vander Sterre, Abbatem S. Michaëlis, Ordinis

Ordinis Præmonstratensis, Antuerpiæ.

Orationes Sacrae, Louanij diuersis in locis habita,
Liber. 1.

Honorarium funebre, in obitum Reuerendissimi Domini, Bernardi Campmans, Dunensium Abbatis 4. & totius Ordinis Cisterciensis, per Belgium, summi Pontificis autoritate, atque Ordinis commissione, Visitatoris generalis.

Oratio singularis in Politicos huius temporis, Anagrammata, Diuina & humana Trinitatis, concionatorie per sacra Scriptura arcana, Patrum sententias, Philosophorum placita, & Poëtarum flosculos elucidata. Per humanam autem Trinitatem intelligit, S. Virginem Deiparam, Sanctam Annam, & Sanctum Ioseph. Quorum nominum inuersio, conceptibus concionatorij subtiliter illustratur. Opus est curiosum, & (ut spero) breui luce donandum. Horum operum intuitu, Benedictum nostrum Scriptoribus Ecclesiasticis adscripsit Aubertus vanden Oede, parte 2. Bibliothecæ Ecclesiasticæ Auberti Miræi, cap. 236. quam post obitum Miræi ipse publicauit Antuerpiæ, anno 1649. typis Iacobi Mesij. Porro Benedictus ipse, Theologiam quondam docuit in Cænobio S. Saluatori Ordinis nostri, in ciuitate Antverpiensi, modò tamen (anno 1654.) apud nos, Dunis, moratur, ubi Ecclesiasten agit, cum frequenti populi concursu, publicauitque anno 1649. duas insignes orationes, 1. am in laudem SS. Virginis Deiparæ, quam habuit Louanij in templo RR. PP. Prædicatorum, in festo Annuntiationis, 2. am de Sancto Benedicto, typis Christophori Ieghers, Antuerpiæ.

Anno item 1653. in lucem emisit ex M. S. codice Bibliothecæ nostræ, *Sacrorum Consolationum pharmaca*, libellum plenum spiritualibus consolationibus, in omni afflictione, olim compositum à quodam Dunensis nostri Monasterij Religioso Anonymo.

Prodijt Brugis, typis Alexandri Michiels, in 12.

Cæterum, vividum Benedicti ingenium, & florens ætas, plura adhuc nobis egregia spondent opera.

Benedictus Martinez, Vallis Ecclesiarum monachus, eiusdemque postea cænobij, Iunqueræ Abbas.

Discursus morales pro Concionatoribus, texuit, Volumen grande iam à supremo senatu reuisum & approbatum; quod tamen Author, morte præuentus publicare non potuit: at studiose asseruatur in Bibliothecâ Vallis Ecclesiarum.

Relatio R. mi, & Eximij Domini Ildefonsi Perez anno 1649. transmissa.

*Benedictus Papa 12. antea dictus, Iacobus Fournierius, Gallus, S. Theologiæ Doctor, Religionem Cisterciensem primum professus in Balbonâ, Monasterio Diocesis Mirapicensis, in Proinciâ Tholosanâ; tum, Abbas Fontis Frigidi, in Diocesi Narbonensi; hinc, Episcopus Apamiensis, & Mirapicensis; postmodum, ab avunculo suo, Ioanne 22. Pontifice (Auenione residente) anno 1327. in 4. creatione, creatus fuit S. R. E. Cardinalis, titulo Sanctæ Priscæ. Tandem, anno 1335. Ad Summi Pontificatus apicem euectus, assumpsit nomen Benedicti 12. Scripsit autem *Commentaria erudita, & proluxa, in Evangelium Sancti Matthæi. Quæ studiosè asseruantur in Clarâ-valle; testibus, Sylvestro Maurolyco, in suo mari Oceano. supra; & Philippo Seguino, in Bibliothecâ suâ M. S. quam apud me habeo.**

Expositionem Regulae S. Benedicti referente Guiljelmo Eilegrenio, in Catalogo scriptorum Orthodoxorum.

Registrum item magnum Epistolarum, & constitutionum à se editarum, quod 10. tomis distinctum, extat in Bibliotheca Vaticana, in solio Regali, ut refert Miræus, in Chronico Cisterciensi. Repositum verò custoditur in secretiori cubiculo, ad sinistram ipsius Bibliothecæ partem.

Edidit insuper *Constitutionem particularem, pro Reformatione Benedictinorum nigrorum*; quæ, cum Commentarijs Petri Boetij Abbatis S. Aniani, extat manuscripta, in Bibliothecâ Monasterij S. Benedicti, in vrbe Mantuâ.

Diuiditur autem Ordo sic reformatus in 36. Prouincias, quas recenset Miræus, supra folio 275. editionis Colonienfis: Et Henriquez lib. 2. Fasciculi, dist. 4. Scripsit præterea *de Statu Animarum, ante generale iudicium, tomos duos. Quæstiones vndecim, eiusdem argumenti.* (Vghellus, in epistolâ suâ, asserit scriptas esse in Durandum.)

Decretum de Sanctorum animabus separatis, post mortem clarâ & intuituâ visione Deum intruentibus. Incipit Benedictus Deus in donis suis, &c. Extat apud Laertium Cherubinum, tomo 1. Bullarij.

Contra errores Fratricellorum, Lib. 1.

Sermones super omnes anni festiuitates. Hæc omnia etiam asseruntur M. S. in Bibliotheca Vaticana, teste Ludonico Iacob à S. Carolo, Carmelita, in Bibliotheca Pontificia, Lugduni, anno 1643. impressa. Vbi eadem Benedicto attribuit etiam sequentia: *Commentaria in Psalmos.*

De Statu Canoniorum, Lib. 1.

Decretale Religiosorum, Librum vnum.

Vitam S. Iohannis Gaalberti, Florentini, Ordinis Vallis Vmbrosa Fundatoris. Extat apud Surium.

Sententias varias, ab Hermanno Schedelio in Chronico Norimbergæ excuso, relatas. Carmi- ni quedam Prophetica.

Extrauagantium, & constitutionum libros duos, Parisijs editos anno 1517. in 4^o. & 8^o. Quædam etiam leguntur in collectione Romanâ. 1579. editâ. Extant etiam in Bibliotheca Bobleiana, Anglicana.

Epistolas aliquot ad Eduardum 3. Angliæ Regem, quas habes apud Walsinghamum. Vide Bibliothecam Pontificiam, supra & Nomenclatorum S. R. E. Cardinalium, qui ab anno Chri-

sti millesimo quidpiam commentati sunt, impressum Tolotæ, apud Dominicum de la Casa, 1614.

Extat denique etiam in Bibliothecâ Vaticanâ (teste Reuerendissimo Domino, Ferdinando Vghello, in speciali epistolâ ad me data, 4. Nonas Augusti, 1654.) Liber amplissimus in sex tractatus dispositus, à Benedicto nostro compositus, *De Visione Beatificâ, & alijs contro- uersijs Theologicis.* Verum utrum hæc diuersa sint ab ijs quæ supra commemorauimus, de statu animarum, &c. me latet. de hoc Pontifice specialiter legitur apud historicos, quod viros doctos, alioque subtili ingenio præditos impensè coluerit. Quos, ut in Ordine suo Cisterciensi melius foueret & nutriret, Bernarditarum Collegium in Academia Parisiensi circa annū 1240. leui schemate ædificatū, augustius reddidit nouo ibidem constructo templo, 1336. Cuius Collegij Bibliothecam postmodum Guilielmus S. R. E. Cardinalis, Benedicti nepos, optimis codicibus exornauit, & 16. alumnos, operam Theologiæ daturus perpetuè instituit. Vide Longhelinum in Purpura; & Seguinum in Bibliotheca Cisterciensi.

Obijt hic Pontifex anno 1372. 7. Kal. Maij, Auinione; ibidemque sepultus est in Cathedrali Ecclesia S. Mariæ de Donis. Eius vitâ scripserunt, quotquot de Pontificibus scripserunt. Specialiter autem Chrylostomus Henriquez, in Fasciculo Sanctorum Ordinis Cist. qui etiam in Menologio suo, de eodem agens, clarissimè demonstrat, illum fuisse Ordinis Cisterciensis, contra quendam Carmelitam, qui eundem Ordini suo adserere conatus fuerat, ratiunculis aliquot tam friuolis, ut mirum sit viros doctos voluisse tempus impendere ad eas rationibus cōuincendas, quod tamen solidissimè fecerunt Henriquez iam citatus in Menologio, & postmodum etiam doctissimus *Ferdinandus Vghellus,*

in opere suo nunquam satis laudato, quod Italianam Sacram nuncupavit, in quo, tom. 10. de Romanis agens Pontificibus fol. 42. & sequentibus, ex ipsius Benedicti testimonijs, evidentissimè demonstrat, illum ab initio Iuuenturis suæ, Ordinem nostrum fuisse professum, omniaque etiam iuuenturis temporâ in eodem ordine peregrisse. Hoc ipsum in diuersis epistolis & constitutionibus, quæ adhuc in Registro ipsius in Vaticanâ Bibliothecâ asseruantur, & hîc citantur, apertè proficitur Pontifex, nominatim in illâ quæ in dicto Registro habetur omnium prima, tom. 1. fol. 2. quam statim initio Pontificatus sui scripsit Abbati Cisterciensi, cæterisque Abbatibus Ordinis Cisterciensis, hanc verbotenus, ex eodem Registro desumptam profert ipse Vghellus; verum quia codex ipsius diuersis in locis rarus est, operæ præmium vitum fuit eandem hîc etiam inserere, ad verbum:

Benedictus Episcopus Seruus Seruorum Dei:

Dilectis filijs, Abbati Monasterij Cistercij, cæterisque Coabbatibus, & eorum Conuentibus, Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Altitudo celestis Concilij, supra cuncta tenens in excelsis imperium, sic dat est, rebus, & dispensat ineffabili prouidentia munera gratiarum, sic creaturarum conditiones, & status ordinar, ac pro vt vult, variat & disponit, quod sensus humanus eius secreta consilij perscrutari non valens, in horum consideratione potius hebetatur: cum sint inuestigabiles via Domini, & sapientia sua magnitudinem humani non capiunt intellectus: facit enim fortem ex debili, balbutientibus eloquium tribuit, & ponit nonnunquam humiles in sublimi, plenam & perfectam habens ad singula tanquam palma concludens omnia, potestatem.

Sanè sel. rec. Ioanne Papa xxij. Prædecessore nostro nuper, sicut Domino placuit, ab hac luce subtracto,

& ad caelestem patriam ab huius mundi miseriâ, siue piè credimus, euocato; eiusque corpore cum exequiarum solemnitate debitâ tumulato, Ven. Fratres nostri, Episcopi, Presbyteri, & Diaconi, S. R. E. Cardinales, de quorum numero tunc eramus, pro futuri substitutione Pastora conuenientes in unum, sub deliberatione Concilij, quam tanti negotij qualitas exigebat, habito super electionis futuri Papæ celebratione tractatu, licet consentire potuissent in alios maiorum meritorum claritate conspicuos, & plurium virtutum titulis insignitos, tandem ad personam nostram dirigentes unanimiter vota sua, Nos ad summi Pontificatus apicem, diuinæ dignationis clementiâ, euocarunt.

Nos igitur nostrarum insufficientiam virium, & administrationis tam ardua sarcinam, tantique oneris grauitatem intentâ consideratione pensantes intra nostra præordia, quod inter tot diuersas, & varias sæculi fluctuationes & pugnas agendum, quidque tenendum, quidue pensandum extiterit, animo duximus trepido reuoluendum: demum verò spiritus virtute re assumptâ in illo qui assurgit in occursum timendum, & implorantium humiliter nomen suum, qui que clementer in semitis suis gressus hominis perficit inter huiusmodi cogitationum fremitus anchoram spei nostræ fiximus, ad ferendum sub eius fiduciâ iugum seruitutis Apostolicæ imbecilles humeros humiliter submittentes, ac subsequenter benedictionis, & coronationis solemniam & cætera recepimus, secundum morem eiusdem Romana Ecclesiæ in Personis Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum hætenus obseruatum, anxio & humilitato spiritu Domino supplicando, vt ipse qui nos iugum huiusmodi subire concessit, sic a ipsum portandum debilitatem nostram sua virtutis robore subleuet, sicque illud faciat sua benignitate portabile, quod sub eo non contingat nos ex nostra debilitate deficere, sed ita sua omnipotentia nobis & gregi dominico vigilantia nostra commisso, potius proficere, quod de talento nobis credito dignam valeamus in extremo iudicio reddere rationem.

Nos igitur qui iuuentutis nostræ tempora in Ordine

E 3

vestro

uestro peregrinus sub sancta obedientie imperio, & obsequantia regulari, ac in eo effecti alumni, in dignitate & administratione statim sumus operosi; nec non, de illo, per Apostolica Sedis providentiam, ad Pontificalis eminentie titulum, & deinde ad apicem Cardinalatus peruenimus; ac demum, sicut ex praeiis colligitur, nos quanquam immeritis in summi Pontificatus Cathedrali summa dignitate collocavit, eo affectuosius & deuotius Charitati uestra precum uestrarum primitias destinamus, quo spiritualius, & firmitus credimus & tenemus, quod illa apud vos locum sibi praeipuum vindicabunt. Considerantes itaque nos tanquam homines inter mundanos confectus & turbines constitutos, ac veluti imperfectis diligentius attendentes, ad deuotionem uestram Deo gratam, nostra mentis leuamus oculos, ad uestrarum orationum suffragia feruentius aspirantes: ea propter Vniuersitatem uestram rogamus, precamur, & obsecramus attentius per viscera misericordiae Iesu Christi, quatenus pro persona nostra, statuque salubri & felici Vniuersalis Ecclesiae, orationes deuotas, & sedulas ad supernae Maiestatis clementiam effundatis, & etiam effundi faciat, in uestris generalibus Capitulis celebrandis, ut omnipotens Dominus, qui humeris nostris imbecillibus molem imposuit Apostolica seruitutis, nobis sua omnipotentia dexteram porrigat, defectumque nostrum suae virtutis robore fulciet, ut dum nauigabimus in huius vitae saelo, tempestuosis fluctibus & procellis, sciamus, & possumus dispersa colligere, fracta conuertere, deperdita restaurare, custodire pinguis, manuducere fortia, & humilia conseruare, aliasque, sponsa nostra nobis diuinitus copulata, Romanae praefata, ac generali Ecclesiae praesse pariter & prodesse. Nos enim eundem Ordinem deuote, interne charitatis affectu zelantes, ipsius optamus salutis & prosperitatis plenis desiderijs, incrementum; ad quod, Deo fauente, Apostolici fauoris oportunitate praesidium proponimus iuxta diuinum beneplacitum adhibere.

Cum autem, sicut intelleximus, portitores huiusmodi litterarum interdum consueuerint esse, contra in-

entionem mittentium, exactores, nunc importune petitionis instantia, nunc etiam murmurationum susurrjs, ac detractionum ac quarelarum comminationibus exigendo, scire vos volumus, quod nostra intentionis existit, latoreque praesentium iurare volumus, quod ad exigendum vel obtinendum aliquid, praeter ea qua ad victum, vel ob infirmitates, ac alios casus necessaria, per alias eis sub certa forma litteras, quas vobis exhiberi mandamus, ministrari praecipimus, talibus instantijs, murmurationibus, detractionibus, seu comminationibus non utantur, nec recipere oblata praesumant, ideoque ut nostris in hac intentione & beneplacito concurratur, praefatis eorum abusionibus, ceterisque similibus si forsitan eis, quod non est verisimile, uti praesumerent contra proprium iuramentum, contemptis, omnino vos ultra praemissa sibi uestro ministranda mandato, tribuendo aliquid non grauetis, cum non per extorsiones huiusmodi, sed ab retributione congrua intendamus ipsorum laboribus respondere.

Datum Auenione, 5. Idus Ianuarij, Pontificatus nostri anno primo.

Hae epistola vel sola sufficeret, ad Carmelitas confundendos, ex abundanti tamen, addam & antiquissimum Epitaphium, quod in tabella etiam nunc extat ad Pontificis sepulchrum, in Cathedrali Aueniensi, nuper ab ipso Praeposito eiusdem Ecclesiae Romam transmissum ad Venerandum Sti. Anastasii Abbatem, memoratum, qui eiusdem mihi communicauit copiam, tenoris sequentis.

Hic subsunt ossa & cineres Benedicti duodecimi Pontificis maximi, qui fuit oriundus ex oppido Saureduno, Diocesis Apamiensis, in Comitatu Fuxensi, & appellabatur Frater, Iacobus Furnerius, Monachus Cisterciensis, Theologiae Doctor eximius. Fuit primum Abbas Montis frigidis, inde Episcopus Miripicensis, deum presbyter Cardinalis, titulo Sanctae Priscae, a Ioanne vigesimo secundo (cui immediate in Pontificatu successit) creatus: vulgo Cardinalis albus dicebatur.

batur, quem ob rei familiaris angustiam, Cardinalium penè infimum, in summum Pontificem, ob eius vitæ integritatem, elegerunt, in vigilia Sancti Thomæ Apostoli, in Conuentu Fratrum Predicatorum huius Urbis, ubi etiam Calendis Ianuarij, per Neapoleonem de Præsinis, Diaconum Cardinalem, coronationis insignia suscepit, anno 1335. Vir fuit, doctrinâ & vitæ integritate præstantissimus, Virorum bonorum, & doctorum valicè studiosus. Multa præclara statuit, ferè ad morum, & præcipuè, Cleri, reformationem, & Ecclesiasticam disciplinam instaurandam spectantia.

Sedit in Pontificatu annos septem, menses quatuor, dies sex, unica tantum habita sex Cardinalium virorum præstantissimorum creatione. Decessit in Aui-niensi Palatio (quod ipse fabricari iusserat) & tribia dolore, septimo Calendis Maij, 1342. Funus in præseui ecclesia magnificè, curatum fuit, omnibus qui aderant ob tanti Pontificis necem collachrymantibus. Hactenus Epitaphium. Atque hæc de Benedicto 12. modò sufficiant, plura desiderans, consulat, Menologium, & Italiam Sacram, supra citata: aliaque expectet quæ breui hæc de re, ex professo tractando, dabit ipse Reuerendissimus Ughellus.

Benedictus Pontigniacensis Monachus, scripsit insignè Volumen, Psalorum considerationum, in plura loca Sacre Scriptura.

Extat ibidem, Relatio Reuerendissimi & Eximij Domini Matthæi Abbatis eiusdem Cænobij, S. Theol. Doctoris, &c. scripto ad me missa.

Bernardinus Buchinger, ex Religioso Lucellen-si in Elfatia superiori, nunc Abbas celeberrimi Monasterij Mulbrunnensis in Ducatu Wir-tembergen-si. stylo eleganti conscripsit, prælo-que aptat Chronicon Monasterij sui Lucellen-sis. Hi-storiam item Monasterij Mulbrunnensis. In quibus, multa habebit rara, & curiosa, quæ historias

Alfatia, Ducatûs Wirtenbergen-sis, & aliarum vicinarum Prouinciatarum, non parum illustra-bunt. Huic viro Reuerendissimus D. Caramuel dedicauit suum Bernardum triumphantem. Vi-uit adhuc hoc anno 1648.

Relatio Domini Iongeli, Abbatis Euffe-rthalensis, scripto mihi transmissa 1647.

Bernardinus de Syluâ, Religiosus regalis Cæ-nobij de Alcobacia, in Portugallia, Sacre Theo-logiæ doctor, eiusdemque in Cænobio suo Professor, conscripsit Opus insignè, & am-plum, in duas partes diuitum, lingua Portuga-lica, quod interpreti:

Monarchia Lusitana defensa. Primam partem vulgavit author, dum adhuc solummodò esset Baccalaureus S. Theologiæ, anno 1620. Conim-bricæ, typis Nicolai Cauhalho. in 4. Secundam partem edidit iam S. Theol. Doctor, eamque dedicauit Marchioni de Castel-Rodrigo, anno 1627. Ulyssiponæ, typis Petri Grasbeeck.

Sanctissimus Pater Bernardus. 1. Clara vallis Ab-bas, natione Burgundus, nobili exortus familia, in Fontanensi Castro, iuxta Diuionem, natus (quod Castrum nuper fauore Ludouici 13. Gal-liarum Regis, conuersum est in Cænobium Religiosorum Cisterciensium, Congregationis B. Mariæ Fulien-sis, vt latius refert Henriquez in Menologio, 20. Augusti:) adolescens, Monasti-cem professus est in Archi cænobio Cister-ciensi, sub Sanctissimo Abbate Stephano: à quo, adhuc iuuenis, ordinatus fuit fundator, & 1. Abbas monasterij Claræ vallis in Diœce-si Lingonen-si, & comitatu Campaniæ. Hic, vi-ta sua planè Apostolica, miraculorum gloria, & sapientiæ splendore, tam illustis fuit, vt mi-nus ad eius laudem sit quidquid ab homine dici potest: ne tamen, cum alios passim lau-dem, de illo solum fileam, pauca hic dicam, quæ ex grauissimorum doctorum censuris & iu-dicijs desumpsi, doctrinam, & scripta eius con-cernentia,

cernentia, de quibus hic solum agere, per se, intendo: Itaque, disputator fuit tam subtilis, & Orator tam vehemens, ut ad quam eunque materiam verteret ingenium, verba haberet apta negotio, quod contenderat, persuadendo. Specialiter autem, ab infantiâ, sacras litteras ita imbibit, & per omnem ætatem retinuit, ut quoties aliquid loqui, aut scribere tentaret, toties in verba, & sententias Sanctarum Scripturarum prorumpere cogeretur. Vnde & vniuersa scripta eius (quæ nihil aliud quam Centones diuinorum voluminum dici queunt) vndequeque, noui ac veteris Testamenti sententijs distincta sunt, cum gemmeis emblematis, hisque adeo commodè & aptè iafertis, ut tibi nata esse credantur. Modus docendi eius, in sensibus mysticis indagandis, & in moribus formandis, ferè semper versatur. Oratio vbique dulcis, & ardens, ita delectat, & ardentè incendit, ut ex suauißimâ linguâ eius, mel & lac verborum fluere, & ex ardentissimo eius pectore, ignitorum affectuum incendia erumpere videantur. Eius autem exotica in diuinas litteras monumenta (quæ tunc impressa extabant) hoc ordine recenset, in Bibliothecâ Sanctâ, Sixtus Senensis.

- In Genesios caput 1. de sopore Adam, Sermo. 1.*
In 1. Regū 17. De Dauidū Moremachia, Sermo. 1.
In 3. Regum 19. De fuga Helia, Sermo. 1.
In 4. Regum. 5. De Naaman Syro, Sermo. 1.
In Principium Psalmi 83. Sermo. 1.
In Psalmum 84. Sermones duo.
In Psalmum 90. Sermones 17.
In Psalmum 132. Sermo vnus.
In varia loca Cantici Canticorum, Sermones 8.
In Isaiâ cap. 6. De visione Sedentis super Solum, Sermones 5.
In Isaiâ cap. 7. De verbis Isaiâ ad Acham, Sermo. 1.
In Isaiâ cap. 9. De nomine Pueri admirando, Sermo vnus.

- In Isaiâ cap. 12. Sermo. 1.*
In Matthæi 5. De Beatitudinibus, Sermo. 1.
In Matthæi 6. De Oratione Dominica, Sermo. 1.
In Matthæi 15. De 7. Panibus, Sermo. 1.
In Marci 16. Sermones duo.
In Luca cap. 1. De Annuntiatione Dominica, Sermones 4.
In Salutationem Angelicam, ex eodem capite, Sermones duo.
In Luca caput 10. De Martha. & Magdalena, Sermo. 1.
In Luca caput 16. De Villico iniquitatis, Tractatus vnus.
In Luca 24. De 2. Discipulis euntibus in Emmau, Sermo. 1.
In illud Ioannis 10. Qui ex Deo est, verba Dei audit, &c. Sermo. 1.
In 1. Thess. 5. De Oratione, Petitione, Obsecratione, & gratiarum Actione, Sermo. 1.
In Apocal. 7. De 7. Sigillis, Sermo. 1.
In Apocal. 12. De Muliere amicta Sole, Sermo. 1.
 Extat & insigne Authoris huius opus, quod eruditi omnes, cæteris ipsius operibus præferunt, hoc est: In 3. prima capita Cantica Canticorum. Explanations Mystica, atque continua, Sermones 86. quos vltimo vitæ suæ tempore, coram Monachis suis in solatium quotidiani laboris, viua voce, & ex imo corde profudit: in quibus tanta facundia Diuinæ Charitatis vim atque sublimitatem expressit, ut appareat, illum omnes in seipso caelestis amoris affectus, motus, & aculeos, vero ac viuo spiritus sui experimento sensisse, &c. Hæc omnia Sixtus Senensis. Porro, præter Opera hic recensita, plures nunc extant Tractatus & Sermones S. huius Bernardo adscripta, ex quibus tamen aliquot, non esse ipsius genuinos, benè declarauit Cardinalis Bellarminus (libro de Scriptoribus Ecclesiasticis) ut, ad Fratres, de Monte Dei. Meditationes de interiori domo. Scalæ Claustralium, Formulam honestæ vitæ. Specu-

Speculum Monachorum. Librum de Conscientia. De Amore Dei.

De Passione Domini. Et Lamentationem B. Virginis. Quem ultimum tractatum etiam indignum putat, qui Sancto Bernardo tribuatur, eo quod ineptias, & falsa nonnulla contineat. At verò, germana viri Sancti Opera esse, quæ Gaufridus Clara-vallensis, lib. 3. cap. ultimo vitæ eiusdem patris recenset, indubitatum est, scilicet:

Tractatum de gradibus humilitatis.

Humilitas super missus est.

Librum de diligendo Deo.

Apologeticum ad Guillelmum Abbatem Sancti Theodorici.

Librum de precepto & dispensatione.

Tractatum exhortatorum ad milites Templi.

Librum de gratia, & libero arbitrio.

Libros 5. De consideratione, ad Eugenium Papam.

Vitam Sancti Malachia.

Sermones omnes super Cantica Canticorum. Et Epistolas. His ita à Gaufrido enumeratis, addit ipse Bellarminus, pro indubitatis, Sermones centum, & undecim, de Dominicis & festis. Item, alios 35. de diversis Argumentis. De Altitudine cordis 4. De conversione ad Clericos, vnum.

Sermones parvos 66. in Psalmum 90. 17. De donis Spiritus Sancti vnum. Et, Declamationem in illud Evangelicum: Ecce nos reliquimus omnia, &c. Vide latius ipsum Bellarminum, loco citato, & præfationem Iacobi Pamelij, in appendicem ad eiusdem Sancti Opera. Item Angelum Manriquez Annalium Cisterc. tomo 2. ad annum Domini 1153. cap. 10. Vbi præter hæc omnia Opera ab Authoribus iam citatis commemorata, duo insuper adnotat alia, quæ ipse omnino genuina putat viri Sancti Opera: Quorum primum, carmine heroico eleganter conscriptum, nomine Floreti, postmodum à viro Doctissimo Ioanne Gersono, commento illustratum fuit, & anno 1520. Lugduni impressum, apud Ionnē Marion. in fo-

Bibliothec. Ord. Cist.

lio, sub titulo sequenti: Liber, nomine Floretus, à Sancto Bernardo Clara-vallis Abbate, metricè accumulatus, cum commento M. Ioannis Gersoni, tractans de virtutibus, & vitiis, secundum præcepta Dei, & Ecclesia, ad fugam peccatorum, & electionem illorum operum, quæ hominem perducunt ad Deum: hæctenus titulus. Tractat verò hic liber, de articulis fidei, de peccatis in genere, & in specie, de Sacramentis in genere, & in particulari, de Virtutibus, de Donis, de Beatitudinibus, de Pœnis inferni, & Purgatorij, de gaudiis Paradisi, & de Aureolis Beatorum. Et hæc quidem Manriquez, mihi tamen Floretus nunquam visus fuit Sancto Bernardo tribuendus: Et certè, Parisijs in codice antiquo M. SS. Bibliotheca Regia, dicitur Floretus esse compilatus à Clemente Papa, teste Philippo Labbeo Soc. Iesu, in novâ Bibliothecâ M. SS. Librorum, Supplemento 8. n. 1509. Extat idem liber in diversis Bibliothecis M. SS. Belgij, sed semper sine nomine Authoris, ut videre est in catalogo dictarum Bibliothecarum ab Antonio Sanderò publicatis.

Alterum opus ante 50. annos vulgatum fuit Venetijs, in 4to apud Fabium, & Augustinum Zoppinos, fratres, & Eminentissimo S. R. E. Cardinali, Augustino Valerio consecratum: cuius hic est titulus:

Aurea Psalmorum septem penitentialium expositio, Divi Bernardi Abbatis Clara-vallensis, Doctoris Mellisui, nunc primum in lucem edita. Continet autem Prologum, & singulas singulorum Psalmorum expositiones.

Extat insuper in Monasterio Alnensi, Ord. nostri Cisterc. Scriptum quoddam eiusdem Patris, De conversatione Laicorum fratrum Ordinis Cisterciensis. Item in Bibliothecâ Monasterij nostri Dunensis Regula Templariorum, ab eodem concinnata, hortatu Patrum Concilij Trecentis, & Balduini Regis Hierosolymitani. Quæ duo scripta iam publicavit Henriquez, in Menologio.

F

In Mo-

In Monasterio Parcensi, Ord. Præmonstrat. iuxta Lovanium, servatur liber huius tituli: Sancti Bernardi *Tractatus de visitatione infirmi*. Teste Sanderò in Bibliotheca M. S. Belgicâ.

Vidi etiam ego ipse, in Bibliothecâ Veteris Campi, Diocesis Colonienfis, Tractatum M. S. *Super Psalmum, Afferte Domino Filij Dei*, &c. ab eodem Divo Bernardo conscriptum, in gratiam novitiorum.

In Bibliotheca Lætiensi, Ord. Sancti Benedicti, extat *Liber, de Statu Virtutum*; cuius inscriptio Sanctum Patrem Bernardum Authorem facit. Verum, utrum hic non sit idem liber cum Floreto (de quo supra) mihi incompertum. In Monasterio Laudensi, in Flandriâ, servatur eiusdem *Epistola, de Oratione cantus*, nondum edita cuius initium est: Bernardus humilis Abbas Claræ-vallis, &c.

In catalogo lib. M. SS. Collegij Soc. Iesu, Brugis (apud Sanderum in Bibliothecâ M. SS. Belgicâ) dicitur haberi, *Scriptum S. Bernardi contra Waldenses*, sed non est Bernardi nostri, at, Bernardi Abbatis Fontis calidi, incipitq;: *Sancta Romana Ecclesia Presidente Domino Lucio*. &c. Librum ego ipse diligenter examinavi, qui nulloatenus refert Spiritum S. Bernardi.

Similiter, *Liber Aromatum, seu Speculum cordis*, qui dicitur extare in Collegio Societatis Lovanii, extat quidem ibidem, sed sub nomine S. Augustini, in margine tamen habetur annotatum, non esse S. Augustini, eo quod S. Augustinus in eo citetur an verò sit S. Bernardi, ibidem non dicitur, nec ex stylo apparet, librum ipsemet examinavi, 1651.

Cæterum, prodeunt continuò paulatim, plura & plura huius Sanctissimi Patris opuscula, quorum tamen pleraque etiam nec spiritum nec mellistuum eius stylum exhibent.

Jacobus Gretserus, Societatis Iesu Theologus, scriptis variis clarissimus, & Antiquitatum

omnium indagator studiosissimus, anno 1617, publicavit 4. alia opuscula, sub nomine Sancti Bernardi Claræ-vallensis, ex Bibliothecâ Patrum Carthusianorum Eisfordensium, eatenus nondum edita (quæ tamen nec stylum nec spiritum bernardum habent)

1. *Scilicet, Librum, de Reductione pueri Iesu, sive* (ut in alio vetustiore codice inscribitur) *Sermonem B. Bernardi de filio prodigo*. Habetur litera D. 19. in folio, in Bibliotheca Carthusiana.

2. *Librum de Charitate*, continentem 48. capita, quorum 12. primis, inscriptiones adiunctæ sunt in Autographo; reliquis verò (claritatis causâ) adiunctæ sunt ab ipso Iacobo Gretsero. Reperitur in codice membranaceo, in 8. scripto ante 300. annos, sub littera L. 84.

3. *Soliloquium*, incipiens: *Cor meum, rogo te, ne sis cor fatuû*, &c. Estque diversum ab eo, quod impressum legitur inter opera Sancti Bernardi. Ex codice membranaceo, in folio, litera L. 26.

4. *Devotam meditationem de Passione Domini*. Ex codice, litera E. 21. in 8º.

Prodierunt hæc dicto an. 1617. Ingolstadij, ex Typographia Ederiana, apud Elizabetham Angermariâ, viduam, in 4. dedicata admodum Reverendo, Amplissimoque Domino, Joanni Monasterij Cæsariensis Abbati dignissimo.

Operibus S. Bernardi impressis Antuerpiæ, anno 1620. apud Petrum & Joannem Belleros, addita sunt sequentia:

Officium S. Victoris, à S. Bernardo compositum, cum 8. Lectionibus, continentibus vitam eiusdem Sancti Victoris, editum opera Joannis Picardi, Religiosi sancti Victoris Parisiensis.

Miracula à sancto Bernardo in Germania patrata; sed incorrectè. De quibus sæpius infra.

Opuscula 4. iam memorata, per Iacobum Gretserum edita.

Opusculum, ad quid venisti?

Denique, *Sermones duo*, ex codice Grandisprati,

prati, 1. *Ad Patres Congregatos in Concilio generali.*
2. *De Munditia corporis & anime procuranda, super illud: sine lumbi vestri praecincti.*

Ludovicus Iacob à Sancto Carolo, in bibliotheca Pontificia, Lugduni anno 1634. edita, refert sanctum hunc Patrem scripsisse, vitam S. Melchiadis Papae, quae extat M. S. Cantabrigiae, in bibliotheca S. benedicti, volum. 363 nu. 2. Credo tamen ego, esse vitam B. Melchiadis Scoti. Religiosi Clarae-vallensis, de quo infra, lit. M. verbo Melchhiades.

Quidam D. Malachias, Religiosus Campi Liliorum, S. Theologiae Professor, plusquam 500. folia collegit ex diversis M. S. codicibus, nondum impressa, quae inferet novae editioni operum S. bernardi, quam adornat, ut scribit ad me, ex urbe Pragensi, Reverendissimus & Eximius D. Caramelius.

An. 1641. Colon. denuò recusa opera Sanctissimi Patris nostri, ad plures Manuscriptos codices recensita, opera & studio Iacobi Merloni, S. Theol. Licentiati, &c. diversis iterum opusculis auctiora prodierunt: quorum haec est series:

Epistola 367. ad Alphonsum Regem Portugalliae.

Epistola 368. Ad B. Ioannem Ciritam, Abbatem.

Epistola ad Beatam Hildegardem Abbatissam.

Septendecim alia Epistola, ad diversos scripta, ex bibliotheca Oxoniensi in Anglia, ad ipsum Merlonem transmissa.

Sermo S. Bernardi, in Dominica Palmarum, cuius initium est: *Redemptor noster Fratres Charissimi &c.* inuentus in bibliotheca Marchianensi, ab Eximio Dño, Guilielmo Estio Doctore Duacensi.

Sermo eiusdem Panegyricus, ad B. Virginem Deiparam, ita incipiens: *Mentē & oculos pariter ad te. Regina mundi attollimus, &c.* Atque, haec quidem Opuscula, germana esse sancti Bernardi, autumat ipse Merlonus. Quibus subjungit duos alios Sermones, sancto quidem Patri adscriptos, in quibusdā antiquis codicibus M. S. quos tamen ipse certo non auderet asserere, esse Bernardi.

ideoque eos apposuit alijs tractatibus dubijs. Nimirum,

Sermo, de 12. Portis Ierusalem. Ex antiquo M. S. codice Carthusiae Colonienfis.

Sermo, in Canticum B. Virginis, Magnificat anima mea Dominum. &c. Ex M. S. codice horii B. Mariae, Sanctimonialiū Ord. Cisterc. Coloniae.

Idem Merlonus, in praefatione operum Sancti Bernardi, ad Lectorem, plura adhuc alia recenset opera eidem Sancto Patri adscripta, quae adhuc M. S. in diuersis Bibliothecis latent. Nimirum:

In Monte Cassine, *Liber in Hexameron:* teste Draudio, in Bibliothecā classicā.

In *Epistolas Pauli*, Ferrariae, in Bibliotheca Sancti Andreae, teste eodem.

Tractatus de vita Pralatorum. Et de triplici ascensione ad perfectionem. Romae, in Bibliothecā Sfortianā, teste Possuino, in indice Bibliothecae Sfortianae, ad finem apparatus Sacri. Notat tamen Merlonus, hanc Bibliothecam esse dispersam, adeoque incertum, ubi modò hi tractatus lateant.

In Angliā verò Bibliothecis, latere dicit Tractatus hos:

De dignitate B. Mariae Virginis.

De conflictu vitiorum, & virtutum.

De deiectione Adae ex Paradiso.

De Passione Christi. De 10. Praeceptis, & 10. plagis.

De tentationum periculis.

Ad Sanctimonialē fluctuantem, &c.

De peruersis Clericis, & claustralibus.

De 15. Signis iudicij. Elogium Castitatis.

De 4. Beneficijs, specialiter à Deo concessis.

Meditationes diuersae ab editis. Haec ita Merlonus Qu: (sub finem etiam notat, 1. Librum Soliloquiorum Sancti Bernardi, ann. 1566. ex Thosana Bibliothecā editum, per Iacobum Pamelium, esse eundem librum, cum libro, de amore Dei, praeter sequens initium: *In lacu miseria,*

F 2

&c.

&c. usque ad, *in pace in id ipsum dormiat & requiescat anima mea, quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.*

2. *Tractatum, de Colloquio Simonis & Iesu, esse eundem, cum declamatione, ecce nos reliquimus omnia &c.*

3. *Tractatum, de vita & moribus Clericorum, esse eundem, cum exhortatione de contemptu mundi.*

Insuper, dum nuper (ad petitionem Reverendissimi Eximij Domini Ioannis Caramuelis, Mysiensis Episcopi, &c.) excuterem Bibliothecam M. S. Monasterij nostri de Dunis, reperi ibidem sub inscriptione Sancti Patris nostri Bernardi, tractatus sequentes, hactenus incditos:

1. *Expositionem Orationis Dominica.* Cuius initium est: Pater noster septem sunt petitiones, sicut 7. dona Spiritus Sancti, & 7. virtutes. Per petitiones veni tur ad dona, & per dona ad virtutes, per virtutes ad beatitudines &c.

2. *Librum Sententiarum,* alium ab edito, constantem 31. §§. Quorum primus incipit: Templum Dei Sanctum est, quod estis vos. Templum Dei, est claustrum Religiosorum &c. ultimi paragraphi finis est: Vnde Apostolus, sive mente excedimus Deo, siue sobrii sumus, vobis.

3. *Librum satis prolixum, de 3. statibus amoris in animâ Christiana.* Qui liber, subiungebatur duobus alijs libris iam impressis, scilicet, de amore Dei; & de arte, natura, & dignitate amoris.

Tertij autem huius libri initium est: Tres sunt status amoris Dei, in animâ Christianâ: primus, sensualis, seu animalis; secundus rationalis: tertius spiritualis, siue, intellectualis. Finis verò libri est: Vos instate, vt vivatis (tu videlicet, & filij tui) ego tempore suo, de vinctio- ne delictarum vestrarum providebo.

Ad hæc, in eadem Dunensi Bibliotheca, *Meditatio nes Sancto Bernardo vulgo adscripta in operi-*

bus impressis, quarum initium est; *Multi multa sciunt &c.* habentur (ad verbum) sub hoc titulo: *Tractatus vtilis, ex verbis Beati Bernardi Abbatis Clara-vallensis & aliorum Patrum, de interiori homine, quomodo Deum inueniat.* Vnde patet, non esse Sancti Bernardi.

Sermones quoque 3. qui in codicibus impressis inscribuntur, exhortatorij ad fratres, & subiiciuntur immediatè Sermoni, de Altitudine, & bassitudine cordis, extant ibidem sub inscriptione sequenti: *Sermones 3. de labore mensis.* Primus incipit: *Hæc est generatio. &c.* 2. *Pauperes quidè videmur, &c.* 3. *Labor iste, fratres, exilij & pauperatis nostræ nos admonet. &c.* Extat denique in eadem Bibliothecâ nostrâ in codice valdè antiquo, in pergameno exarato, epistola quædam proluxa, huius tituli: *Epistola Beatissimi Bernardi Clara-vallensis Abbatis, ad specialissimum suum socium, & fratrem spiritualem:* Incipit: *Sanctus amor qui nos mutuo mentium nexu devinxit, non differt ulterius reddere, quod promittere non neglexit. &c.* Verum, licet pia sit hæc epistola, non habet stylum Bernardi.

Spira, ad Antiphonam, *Salve Regina* adiecit Pater Sanctus ultima verba, *O Clemens, O Pia, O Dulcis Maria.* In cuius rei memoriam, extant etiamnum in pavimento templi Cathedralis, tres circuli ænei (prout anno 1631. ipsemet vidi) iisdem locis, quibus Sanctus Pater B. Virginem salutavit, cum inscriptione verborum iam memoratorum. Caniturque ibidem, in laudem eiusdem Sancti Bernardi, tale hypercatalecticum:

*Nardus in Spirâ spiravit,
Sensit hoc virginea
Stans imago, salutavit
Hunc voce semineâ.
O quam latè tunc gustavit
Calesti de vineâ.*

Vide Guilielmum Eisegreinium, libro de scriptoribus Orthodoxis,

Præterea, circumferuntur passim, nomine Sancti Bernardi, impressi varij Rhythmi, & hymni Sacri, nominatim, hymnus, *Aue Mariæ Stella*, &c. Et alius, de vanitate mundi. *Cur mundus militat* &c. Quorum posteriozem iam etiam sub eodem nomine publicavit Bernardus Bauhusius, Societatis Iesu, vir, doctrinâ, & vitæ sanctimoniam clarissimus, in Pergulâ spiritualis melodiam, seu, libro spiritualium cantionum, impresso Antuerpiæ, anno 1617. Et iterum anno 1620. ibidem, apud Hieronymum Verdussen. Extatque etiam in Bibliothecâ nostrâ Dunensi, sub eodem Bernardi nomine excusus Parisijs anno 1496. (charactere antiquo) per Felicem Baligault. 10. Nouemb. Estque tamen hinc multo fusior, quam à Bauhusio, & alijs soleat referri. Vbi, specialiter notandum venit, Beatum Iacoponum, Ordinis S. Francisci Religiosum, ex eodem Rhythmo, aliquando collegisse versus magis fluidos, quos frequenter decantare solebat, scriptoque alijs communicabat; atque hinc factum esse, ut ipse Author putaretur eorundem versuum. Quia autem antiqua exemplaria integri huius Rhythmi, valde rara sunt, operæ pretium duxi illum hic apponere, unâ cum 3. alijs eiusdem Argumenti Rhythmis, Sancto quoque Bernardo adscriptis, in iam dicto antiquo codice impresso Bibliothecæ nostræ Dunensis,

SANCTVS BERNARDVS,

DE COMTEMPTV MVNDI.

O Miranda vanitas! O diuiciarum
Amor lamentabilis! O virus amarum!
Cur tot viros inficis, faciendo carum,
Quod transit citius quam flamma stapparum.
Homo miser, cogita; mors omnia compescit,
Quis est ab initio, qui morti non cessit?

Quando moriturus est, omnis homo nescit:

Hic qui viuit hodie, cras forte putrescit.

Qui de morte cogitat, miror quod latatur;

Cum sic genus hominum morti deputatur,

Quo post mortem transeat homo, nesciatur:

Vnde quidam Sapiensita de se facit:

Dum de morte cogito, contristor, & ploro,

Verum est quod moriar, & tempus ignoro,

Vltimum quod nescio, cui iungar choro:

Vt cum Sanctis merear iungi, Deum oro.

Cur mundus militat sub vana gloria?

Cuius prosperitas est transitoria:

Tam citò labitur eius potentia,

Quam vasa figuli, qua sunt fragilia.

Plus fide litteris, scriptis in glacie,

Quam mundi miseri vana fallacia,

Fallax in premijs, virtutis specie,

Qui nunquam habuit tempus fiducia.

Credendum magis est viris veracibus,

Quam mundi miseri prosperitatibus:

Falsis in somnijs, & vanitatibus,

Falsis in studijs, & voluptatibus.

Dic vbi Salomon, olim tam nobilis?

Vel vbi Samson est, dux inuincibilis?

Vel pulcher Absalon, vultu mirabilis?

Vel dulcis Ionathas, multum amabilis?

Quo Caesar abiit, celsus imperio?

Vel diues splendidus, totus in prandio?

Dic, vbi Tullius, clarus eloquio?

Vel Aristoteles, summus ingenio?

Tot clari Proceres, tot retrò spatia,

Tot ora Prasulum, tot Regna fortia;

Tot mundi Principes, tantâ potentia,

In ictu oculi clauduntur omnia.

Quam breue festum est, hæc mundi gloria?

Ut umbra hominis, sunt eius gaudia,

Qua semper subtrahunt aeterna premia,

Et ducunt homines ad dura deuia.

O, esca vermium! O, massa pulueris?

O, rotæ vanitas; cur sic extolleris?

F 3

Ignorans

Ignorans penitus, vtrum cras vixeris!
Fac bonum omnibus quamdiu poteris.

Hac carnis gloria, qua magni penditur,
Sacris in litteris flos foeni dicitur;
Vt leuè folium, quod vento rapitur,
Sic vita hominis, luci subtrahitur.

Nil tuum dixeris, quod potes perdere,
Quod mundus tribuit, intendit rapere,
Superna cogita, cor sit in aethere,
Felix qui potuit mundum contemnere.

IDEM BERNARDUS.

Dic homo, cur abuteris
Discretionis gratia;
Cum vitæ viam deseris,
Et tendis ad supplicia?
Salutem praesertim,
Et pretiosus vilia.
Nec metu poena flecteris,
Nec spe salutis traberis,
Vt summa quæras gaudia.
Dic homo cur abuteris
Discretionis gratia?

Quid valet mundi gloria,
Vide, quam sic amplecteris!
Multa vides indicia
Quod scienter deciperis:
Mundum qui fugit sequeris,
Et cum labente laberis,
Sequendo transitoria.
Sic bona permanentia
Sub aure surda praeteris.
Dic homo, cur abuteris
Discretionis gratia?
Certe, non excusaberis
Dissimulando talia,
Nam si sic subterfugeris,
Post restat conscientia,
Qua non taces latentia:

Et diuina iudicia
Declinare non poteris;
Sed, si conuictus fueris,
Patet mortis sententia.
Dic homo, cur abuteris
Discretionis gratia.

Non confidas de venia,
Si serò penitueris,
Dies est peremptoria;
Quam nisi tu praueueris
Fructu condigni operis,
Et reatum purgaueris,
Erit tibi miseria
Absque misericordia,
In aeternum cum miseris
Dic homo, cur abuteris
Discretionis gratia?

Ergo, vide, cum veneris
In iudicium praesentia,
Qui tibi prouideris
Reddet ipse stipendia:
Ne gloriosâ patriâ
Tua te priuent vitia.
Nam si mundus occureris,
Cum iustus sociaberis
In aeterna letitia.
Dic homo, cur abuteris
Discretionis gratia?

IDEM BERNARDUS

O, Christi longanimitas,
Et longa expectatio!
O, mira Christi bonitas,
O, quanta miseria!
O, Cordis induratio,
Et mortis festinatio!
Quid differs, cur non cogitas
Homo, quæ vitæ breuitas!
Cernat hoc meditatio,

Quid

Quid nos primò fuerimus.

O, vanitatum vanitas,

Curarum occupatio!

O, cur ambitur dignitas,

Cur opum cumulatio?

Quo ten lit congregatio,

Aut quid valet cupiditas,

Est in sepulchro feditas,

Et extra dealbatio.

Cernat hoc meditatio,

Quid nos primò fuerimus.

O, que mortis acerbitas,

Et quanta trepidatio!

Cum iam cogit mortalitas,

Vt fiat separatio.

Quid prodest delectatio,

Quid festiua incunditas?

Quid nunt pro vita flagitas,

O, sera recordatio?

Cernat hoc meditatio,

Quid nos primò fuerimus.

O, Seruitus, quid cogitas.

Apparens in iudicio!

O, arguens crudelitas

Hofis, & accusatio!

O, dolor & confusio!

O horror! & obscuritas!

O, penarum acernitas,

Et ignis conflagratio!

Cernat hoc meditatio,

Quid nos primo fuerimus.

O, homo, cur non festinas

Vt detur tibi mansio,

Qua felix immortalitas,

Et nulla trepidatio:

Sed, perpes exultatio,

Et Sanctorum societas,

Ac permanens felicitas,

Et læta Dei visio.

Cernat hoc meditatio,

Quid nos primò fuerimus.

IDEM BERNARDUS.

Cum sit omnis homo fanum.

Et post fanum fiat cenum,

Vt quid homo extolleris?

Cerne, quid es, & quid eris?

Modò flos es, & verteris

In fauillam cineris.

Per atatum incrementa,

Imò magis detrimenta,

Ad non esse traheris.

Velut vmbra, cum declinat,

Vita surgit, & festinat,

Claudat meta funeris.

Homo dictus es ab humo,

Citò transis, quia fumo

Similis efficeris.

Nunquam in eodem statu

Permanes, dum sub rotatu

Huius vitæ volueris.

O, sors grauis! & sors dura!

O, lex dira, quam natura

Promulgauit miseris?

Homo nascens cum merore,

Vitam ducis cum labore,

Et cum metu mereris.

Ergo, si seis qualitatem

Tua sortis, voluptatem

Carnis quare sequeris?

Memento te moriturum,

Et post mortem id mesurum,

Quod hinc seminaueris.

Terram teris, terram geris,

Et in terram reuerteris,

Qui de terrâ sumeris!

Cerne, quid es, & quid eris,

Modò flos es, & verteris

In fauillam cineris.

F I N I S.

Bartholo-

Bartholomæus Gauantus in Thefauro sacrorum rituum, Antuerpiæ anno 1634. edito, plures alios Rhythmos Sanctissimo Patri nostri Bernardo adscribit, aut saltem, ab alijs adscribi refert, quod tametsi iudicem (non omnes saltem) ab eodem S. Patre compositos, referam nihilominus ipsius Gauanti verba, iudicium prudentibus Lectoribus relinquens. 1.º itaque, tom. 2. lec. 5. cap. 6. sic ait: Hymnus, *Aue Mariæ stella, Sancto Bernardo tribuitur à Costero.* 2.º ibidem fol. 70. *Amor Iesu dulcissime, Sancto Bernardo tribuit Michaël Timotheus.* In Breuiario non fuit in usu ante annum 1550. 3.º ibidem, col. 2. hymnum, *Qui cunque Christum quaritis, Prudentio quidem tribuit Timotheus, sed nota Marginalis in aliâ editione, tribuit Sancto Bernardo.* Non ante annum 1550. fuit in Breuiario. Item tom. 1. parte 4. tit. 18. n. 5. fol. 300. *Sanctus Bernardus pijs commentarijs antiphonam Salve Regina, illustrauit, quæ habentur in operam eius tomo 2. & eandem auxit vltimis ijs verbis: O clemens, ô Eia, ô dulcis virgo Maria, vt habetur in lib. 12. Chronic. de Vrbe Spirensi.*

Quæ Author sequentia quæ legitur in Misis defunctorum, Dies iræ, &c. Ex Authore ligni vitæ, lib. 1. cap. 70. Sanctus Gregorius est. Ex Stephano Proysthimo, lib. 1. de 4. Nouissimis, cap. 5. Sanctus Bernardus, cuius initium est, inquit ille:

Cum recordor moriturus
Quid post mortem sim futurus,
Terror terret me venturus,
Quem expecto non securus.

Terret dies me terroris
Dies iræ ac furoris,
Dies luctus ac mæroris,
Dies vltix peccatoris.

Dies iræ, diēsilla, &c.

At, hi quaterni sunt versus, reliqui terni. Sed Bzoniui, anno 1294. n. 37. & 38. ex Leandro Alberto, eam tribuit, Latino Cardinali Prfino, seu, Frangipanio, &

idem est. Et infra: Cui ego credam nescio. mentio Sybilla in 3. versu, indicat recentiorē esse hanc Prosam Sancto Gregorio, qui in suo Sacramentorum libro, nihil prorsus genilitatis habet. huc vsque Gauantus.

Finaliter, circa Opera Sancti Bernardi notandum duxi, ex Philippo Labbeo, supra, Supplemento 5. de clamationem de verbis Euangelij, *Ecce nos reliquimus omnia. &c.* quæ in impressis hactenus continuo sermonis ductu procedit, in antiquo codice M. SS. Naudæano, Parisijs, in sexaginta diuidi capita, suis instructa titulis, hoc lemmate: *Liber de colloquio Symonis ad Iesum, missus Henrico Romano Ecclesiæ Subdiacono, qui postea Monachus factus est apud Monasterium Sancti Anastasij de Vrbe.*

Atque hæc de operibus Sanctissimi Patris nostri Bernardi, quæ studiosâ inquisitione allequi potui, *Quæ nuper etiam anno 1622. prodierunt Parisijs, omnia ferè iunctim in gallicâ linguam translata, typis Michaëlis Sollij.* Proindè, narrationem concludam, insigni Encomio, quo tam ipsum Authorem, quam Opera ipsius commendat, doctissimus Hippolytus Maraccius in Bibliothecâ Marianâ, pag. 227. & sequent. Bernardus, Orthodoxorum Mellifluus Doctor, Ecclesiæ Catholica ornamentum, simul & fulcimentum, totius decoris & sanctitatis lucidissimus Sol: Sedis Apostolica contra Schismaticos & hereticos firmissima columna, potens opere & sermone, à Deo missus Apostolus. Ordinis sui summum decus, summa gloria, summa felicitas: à vindicata Sedis Apostolica libertate; asserta unitate ecclesiæ, Galliâ sanctitate repletâ, Orbe christiano signis admirabilibus scriptisque pijs, eruditissimis, imò planè celestibus ac diuinis illustrato, fundatis centum sexaginta Ordinis sui monasterijs, alijsque incredibilibus diuinè prorsus patris, æternum predicandis, in laudem Beatissimæ Virginis Mariæ, cuius fuit citbarista, Sacellanus, Alumnus, Aluarius, Cultor, Incomiaestis, que præcipuus, Mellifluos tractatus plures nobilissimo ac deuotissimo stylo composuit, dignosque omninè vt ab
omni

omni posteritate legantur, amentur, adorentur,

Obijt hic Sanctissimus Pater, & mellifluus Catholicæ Ecclesiæ Doctor, in suâ Clarâ valle, Anno Domini 1153. Ætatis verò 63. Vitam eius plures scripserunt, tam metro, quam oratione solutâ, quos suis locis in hac Bibliothecâ recensimus; & videri possunt iunctim apud Angelum Manriquez tomo 2. Annalium, supra ad annum 1153, c. 11. Seruantur etiam (teste Miræo, in Chronico Cisterciensi) in Monasterio Sacri Portûs, id est, de Barbello, haud procul à Meloduno, libri 3, nondum editi, de miraculis à viro Dei in Germania & Belgio patratis; de quibus etiam agit Angelus Manriquez, loco citato, aliterens, illos libros à 3, diuersis esse conscriptos; primum, à Philippo Clarâ vallensi; secundum ab Eberardo Monacho; & tertium à quodam Godefrido. Id quod etiam confirmat Seguinus in sua Bibliotheca. Hæc eosdem libros, anno 1631. vidi in Bibliotheca Veteris Campi, Diœcesis Colonienfis. Extant iam etiam ex maiori parte impressi cum operibus Sancti Bernardi, editionis Antuerpiensis, vt supra vidimus.

Iacobus Merlonus, supra etiam relatus, operibus Sancti Bernardi à se recognitis, & anno 1641. editis, adiunxit.

1. Tractatum de vita & gestis eiusdem Patris, illum ipsum nimirum, qui habetur in exordio Ordinis Cisterciensis.

2. Plurima illustrium virorum de Sancto Bernardo, eiusque scriptis, Elogia, & testimonia.

3. Spongiam malorum, & supersticiosorum operum, nec non, & errorum, quos Sancto Bernardo adfricant, & affingunt centuriatores Magdeburgenses.

4. Parænesim ad sectarios, de Sancto Bernardo cum fructu ab ipsis legendo. In fine autem eiusdem Parænesis, dicit, extrate *Confessio-*

Biblioth. Ord. Cist.

nem Bernardinam, continet multa loca doctrinæ Catholicæ, quæ iam in certas classes digesserit R. P. Theodorus Petreus Carthusianus Colonienfis. De hac confessione, vide etiam ad calcem Bibliothecæ Carthusianæ, inter opera Theodorij Petreij.

5. Chronologiam vitæ, & scriptorum B. Bernardi.

6. In annotationibus ad epistolam 14. Sancti Bernardi perelegantem digressionem facit ipse Merlonus, de commendis, & commendatarijs.

Bernardus Alphonsus, Superatensis monachus, scripsit, *Acuta & graua Commentaria in Cantica Canticorum, in sensu litterali & morali*: Item vulgari, seu Hispano idiomate, *Tomū alium de Peregrinatione, & Prædicatione S. Iacobi in Hispania*. Denique *Volumen 3. de Imenunitate Ecclesiarum* Quod opus vitis doctissimis summè probatur, tamen si idiomate etiam Hispano conscriptum sit. Quæ omnia defectu medicorum seu sumptuum, author nondum publici iuris facere potuit, sperantur tamen opera cuiusdam Patroni, breui lucem visura. Viuit adhuc Author hoc anno 1649.

Bernardus Britus, Regalis Cœnobij de Alcobacia, in Regno Lusitanæ, Religiosus, Ordinis nostri (suo tempore) decus singulare; vir fuit ingenij summi, memoriæ firmissimæ, studijque continui, & infatigabilis: quem nemo laboribus fractum, aut studijs fatigatum vidit. A prima ætate (non sine virorum Doctorum admiratione) ita se studij immerfit, vt summum in Philosophicis, & Theologicis scientijs, culmen apprehenderis; adeò vt nihil in ijs tam abstrusum, aut difficile reputaretur, cuius intelligentiam non perfectè assequeretur. Cum autem præ cæteris scientijs, se historiæ, & antiquitatum sedulæ inuestigationi applicare videretur, Philippus III, Hispaniarum, & Lusitanæ Rex,

G

nominis

nominis eius claritate excitus, *Archihistoriographi Regij titulo illum honorans*. Lusitanici Regni historiam iniunxit. Quam sibi demandatam Provinciam, tantâ felicitate ornauit, & promouit, ut omnibus rerum Lusitanarum peritis admirabilem se reddiderit, conscriptis, titulo

Monarchia Lusitana, tribus egregiis tomis in folio, Olisiponæ excusis, apud Petrum Crasbeeck, annis Domini, 1594. & 1605.

Edidit & *Effigies Regum Lusitania*, cum annotationibus, in 8.

Scriptit etiam ad petitionem Superiorum Ordinis nostri (qui in generali Capitulo, anno 1597. celebrato, titulum historiographi Ordinis, illi indulserant) linguâ vulgari. *Historiam Cisterciensem, sex libris distinctam, excusam Olisiponæ, in folio, apud Crasbeeck anno 1602.*

Commentaria insuper edidit, in Micheam Prophetam. Et plura alia. Quæ omnia se vidisse excusa, testatur Reuerendissimus Angelus Manriquez, apud Henriquez in Phœnice. Et iterum confirmat in serie Abbatum Alcobaciensium, subiunctâ tomo 2. Annalium Cisterciensium.

Obijt hic Bernardus, anno 1617.

Bernardus Escuderus, Monasterij Vallis Bonæ extra urbem Vall. soletanam, Monachus, pietati, rerumque diuinarum contemplationi impensè addictus, mirè se omnibus amabilè reddidit, maximè, cum nec litterarum scientia, nec humanarum rerum cognitio, neque denique in temporalium functionum administratione industria, deessent; adè ut, concordantibus votis, in Abbatem Monasterij sui electus fuerit. In quo munere, laudabiliter se gessit. Sciens autem, quanti momenti sit, exacta nouitiorum in pietate institutio, scripsit,

Meditationum ad nouitios, librum insignem, impressum Vallisoleti, anno 1602.

Obijt circa annum Domini, 1608. Henriquez in Phœnice, Qui etiam illum adscripsit

Menologio suo, 13. Octobris; asserens, se habere penes se vitam eius manuscriptam.

Bernardus Gutierrez, Iuris utriusque Doctor celebris, ante Religionis ingressum, at longè celebrior redditus, cum relicto sæculo, & Religionem in Hortensi Cœnobio professus, Iuris prudentiæ solidam adiunxit pietatem, honorumque omnium ac dignitatum contemptum. Romam missus, cum titulo Procuratoris Generalis obseruantia Regularis Hispania, virtute, eruditione, morumque integritate, intimos sibi conciliauit affectus, tam Summi Pontificis, quàm S. R. E. Cardinalium. Quo factum fuit, ut intra tempus 17. Annorum, quibus Romæ egit, præclara, & rarissima Congregationi suæ impetrauerit priuilegia. In Hispaniam postmodum reuersus, Visiratoris Generalis mox munus accepit, cui cum sedulò vacaret, in Monasterio Nocalensi infirmitate correptus, finem vitæ fecit, anno 1607. Varia reliquit doctrinæ suæ monumenta, ex quibus sunt,

Compendium Priuilegiorum Ordinis Cisterci. quod eruditis annotationibus illustrauit; impressum Romæ, anno 1588. Doctissimus Manriquez, in serie Abbatum Hortensium, ad calcem tomi 2. Annal. Cisterci. Compendium hoc vocatur.

De Priuilegijs omnium Ordinum Tomus in folio. Cuius tamen vulgationem, mors immaturè superueniens, impediuit. Opus est vastum, & proflus excellens, tractans de Priuilegijs in genere, & in specie. Henriquez in Phœnice.

Bernardus Lopezius, Hortensis Monasterij, in Hispania, Monachus, vir acri, & viuaci ingenio excellens, diuinarum æquè ac humanarum litterarum peritissimus. Cui nulla in hisce inferioribus delectatio, nisi in libris euoluendis, ex quibus ingentem & rarissimum doctrinæ thesaurum sibi comparauit, quem cõcionando, & scribendo, liberali manu, proximis suis erogauit,

vit. Scripsit *Theatrum Christi, & Ecclesie, libris 3. distinctum*, editum Madriti, apud viduam Alfonso Martinez, anno 1613. Vbi de Christo, & varijs Ecclesie triumphantis agit. Scripsit quoque *Sermones in præcipuis festis B. Virginis*, anno 1614. Madriti impressos, teste Hippolyto Maracchino, qui earum respectu, huic adscripsit Bibliothecæ suæ Marianæ, anno 1648. Romæ impressæ. Viuebat adhuc Bernardus anno 1626. dum Phœnicem publicaret Henriquez, qui pariter testatur illum *plura alia scripsisse, quæ ipse speret breuiter lucem visura*. Credo tamen nondum esse impressa, eo quod inter ea quæ Hitpanijs admissa sunt, nulla horum fiat mentio.

Bernardus Cling, Abbas Clari campi in Frisia, scripsit *Commentaria super quatuor libros Sententiarum*, quæ solebant asseruari in Campo flando, teste Bunderio in Iudice M. SS. Belgii.

Bernardus de Montgailard, Abbas Aureæ vallis, in Ducatu Luxemburgico, S. Theol. Doctor illuminatus, illustri, apud Valcones, Persinorum familiâ procreatus, iugum Domini sub Cisterciensi strictissimâ reformatione, in Fuliensi Cœnobio, iuuenis amplexus; anno ætatis 18. Eum Henrici III. Francorum Regis Concionatoretem ordinarium, Gallia tota obstupuit. Abbatias plurimas, ac duos etiam Episcopatus, Apamiensem & Andegauensem, humiliter recusauit. Romam, tempore Clementis VIII. Papæ missus, autoritate eiusdem Pontificis, à Congregatione Fuliensi auulsus, & in Belgium directus fuit, vbi, lustris ferè septem, eum Serenissimorum Archiducum Alberti & Isabellæ aula Regia, maximo applausu, Ecclesiasten coluit, & ab ore eius pependit. Quorum pijsimorum Principum iussu, Nizellensis Abbatie, per triennium, & postmodum Aureæ-vallis (primarij per vniuersam Belgicam Monasterij) Ab-

bas, annos supra viginti tres; vtriusque, sed huius præcipuè, in vtroque statu, non tam iustitator, quam de nouo Fundator, iure merito dici potest. *Vir fuit præclarissimus animi & ingenij dotibus ornatus, omniscientiarum genere instructissimus, spirituum discretionem mirabilis, hæreses & vitiorum oppugnator acerrimus, & Catholice Religionis assertor inuidus*. Qui etiam à Serenissimâ Infante Isabella, præ cæteris omnibus electus fuit, qui in funeralsi pompâ, Episcoporum, Abbatum, ac Nobilium Belgij generali Conuentu celebratâ. *Oratione funebri, sacris Alberti pijsimi Principis manibus parentauit*: Quæ oratio tantæ fuit elegantie, vt eam postea, dicta Serenissima Infans, typis mandari curauerit; extatque, sub titulo: *Solis Ecclipsati*, Gallicè. Legitur & eiusdem (apud Arnoldum de Ruille in Auctario ad Molanum) *Narratio, de translatione Reliquiarum Sancti Menne Martyris, ad Aurea-vallense Monasterium*.

Scripsit & iussu Alberti Archiducis. *Orationes funebres, Radolphi, & Mathie Imperatorum, Ernesti Archiducis, & augustissima matris illorum, Imperatricis*. Quæ tamen omnia ipsemet suppressit, nec aliquid vnquam publicari permisit.

Hæbat quoque ingentia volumina *Orationum, & Sermorum, de omni materia*, planè melliflorum; quæ pariter, humilitatis amator (exemplo Sancti Guerrici Igniacensis Abbatis) antè obitum suum, in ignem coniecit. Quam iacturam præstantissimi Ecclesie Prælati, alijque doctissimi viri, multum deplorarunt.

Habeo tamen adhuc penes me, *Libellum elegantem constitutionum Regularium*, quas pro Monasterij sui reformatione condidit, & à Religiosis obseruari curauit, non sine fructu eximio.

Philippus Seguinus Caroli loci Religiosus, in libello suo, de scriptoribus Cisterciensibus, huius viri mentionem faciens, scribit illum anno 1590. fuisse Præfectum, seu Decanum Cœnobij

nobis Fulienſium in ſuburbis Sancti Honorati Pariſijs; virum omnium diſciplinarum ſcientiã præditum &c. Et ſcripſiſſe vernaculo ſermone (circa annum 1588.) *prolixam quandam Epistolam* (quæ tractatus vocari poſſet) *elegantis ac abſolutã verborum cultura elaboratam*, ad Henricum III. Gallorum Regem, quã reſponderet litteris Henrici Regis, quibus illum inſimulauerat ingrati tudinis, quod partes ſuas haud teneret (cum tamen maximis eum beneficijs cumulafſet) quodque in concionibus ſuis, varios & ſiniſtros rumores de eo ſpargeret, &c. his querimonijs, poſtquam in dictã Epistolã doctiſſimè ſatiſfecit Bernardus, Henricum Regem ſuauius obiurgat, ob grauifſima ſua ſcelera in Deum, Eccleſiaſticos Prælatos, alioſque Chriſtianos Principes, nobiles, & populares commiſſa. Propter quã, impoſſibile ipſi eſſe docet, Deum placare, niſi illorum ſibi animos reconciliet, & ad viam ſalutis, per pœnitentiam ſalutarem reuertatur; ad quam amplectendam, multis argumētis, & varijs exemplis eum inuitat. Hæc Seguinus. Qui etiam teſtatur, Epistolam hanc, anno Domini 1589, fuiſſe impreſſam Pariſijs, apud Nicolaum Niuelium, & Rolinum Vitry, & propter recensita, continere plura alia lectu digniſſima. Cæterum, obiit Bernardus, non ſine ſummã ſanctitatis opinione, anno 1628. 8. Iunii, ſepultusque fuit in Aureã- valle, antè gradus dormitorij, intra templum (prout ordinauerat) cum ſequenti Epitaphio, quod ſibi ipſi antè obitum deſcripſerat, atque illo intuitu, hic appoſitum;

D. O. M.

*Viri magni, probi, boni,
Chari Patres, filij, fratres,
Accedentes, diſcedentes, adſcendentes, deſcendentes,
Fidete, legite, audite, exaudite:
Hic iacet veſter Bernardus,*

*Cui vos dilecti, qui vobis dilectus,
Miſer, & miſerabilis,
Miſericordiam Domini, & veſtram
Expectans, exoptans, expectans.
Eia! heu! Eia!
Eſtote miſericordes.
Memores eſtote iudicij mei;
Sic enim erit & veſtrum:
Hæc Chariſſimi, hæc perpendite.*

E T,

*Mihi miſero preces pendite.
Abite, Sancti eſtote, & valete.
Expecto donec veniat immutatio mea.
Fratr Bernardus de Montgailard;
Huius Ecclēſiæ Abbas 39. viuendo moriens,
Et, moriendo viuens, ſibi poſuit.*

Exequiã ipſius incredibili populi concurſu, adſtantibus multis Proceribus, & diuerſarum Religionum Prælatiſ, per tres continuos dies, celebratæ fuerunt. Quibus diebus, tres doctiſſimas orationes habuit Reuerendus admodum Dominus, D. Andreas Valadier, Abbas S. Anulphi Metenſis, Concionator, ac Orator celeberrimus; quæ ſimul extant impreſſæ Luxemburgi, apud Hubertum Reulandum, titulo ſequenti: *Les ſainctes Montagnes, & Collines, d' Orual, & de Clarivaux, &c.*

Bernardus (Alijs Renaudus, vel Arnoldus) Abbas Morimundenſis, ſcripſit vitam S. Clodeſinde, quæ habetur in Surio 25. Iulij. Barnabas de Montalbo, Chronic. part. 1. l. 2. cap. 32. vide vide etiam Molanum, eodem die; vbi fateatur plures codices habere Authorem vitæ huius quendam Bernardum Abbatem, licet non nominet Monasterium iſtius Abbatis. Scripſit & conſtitutiones aliquas pro militibus Calatravæ, quæ leguntur in Bibliothecã Regiã S. Laurentij, in Hiſpaniã.

Ad

Ad hunc Renaudum, extat in Monasterio nostro de Dunis, insignis quædam epistola doctrinalis cuiusdam Eremitæ classe 1. nu. 76. Floruit 1332. Obijt verò 1341.

Bernardus de Rivera, Hortensis Monasterij Religiosus, natus in vrbe Hispalensi, summorum ingeniorum tæcundâ matre, à quibus hic etiam non degenerans, editis diuersis egregijs operibus, excellentis ingenij sui acumen satis ostendit. Edidit namque, *Quadragesimalium Concionum tomum vnum*, Burgis impressum, in 4^o. anno 1616. apud Ioannem Baresium.

Concionum Quadragesimalium tomum alterum, Vallisoletæ, apud Hieronymum Murillum, anno 1620. excusum.

Apologeticum Fractatum, pro S. Bernardo, circa opinionem de Beatitudine, seu visione animarum, ante vniuersalem Resurrectionem.

Iacobi testamentum, continens nouas & eruditas expositiones 12. Prophetiarum, quas protulit Iacob Patriarcha, dum moriens, filijs valediceret. Prodiit Hispali, anno 1624. Quo in opere, citat.

Commentaria à se elaborata, in tota ferè Biblia; breui (vt creditur) vulganda. Author à paucis adhuc annis in viuus erat.

Henriquez in Phœnice.

Bernardus de Stansuilla (forte Canisvilla, quæ est familia nobilis in Flandriâ) Religiosus Alnensis, in ditione Leodiensi, concinnauit *Bullarium magnum, continens Priuilegia Ordinis Cisterci. ab anno 1098, vsque ad annum 1623.* scripsit & alia quadam opuscula historica. Quæ omnia M. S. asseruantur in Monasterio Alnensi.

Catalogus Bibliothecæ M. S. eiusdem Cœnobij, apud Sanderum, tom. 2. Bibliothecæ M. S. Belgicæ.

Bernardus Vasquezius, Nucalensis Cœnobij in Hispaniâ Religiosus, pietati eruditionem, eruditioni discretionem, & prudentiam iunxit:

quibus & Deo, & Ordinis Superioribus se gratum, amabilem, ac perutilem reddidit. Hinc, Monasterij sui constitutus Abbas, omnium de se expectationi abundè satisfecit. Plura illum scripsisse testatur Montalbus, in Chronicis suis; ex quibus tamen, non nisi vnum recenset librum, cui titulus:

Senectus iuuetutis. Vide Henriquez in Phœnice.

Bernardus de Villalpando, eiusdem Nucalensis Monasterij alumnus, Ordinis Cisterciensis lumen fulgidum; vir fuit doctri: a pietate, ordinisq; zelo, conspicuus; qui, (de Superiorum Licentia) à Venerabili Fiterienti Abbate, Ignatio Firmino (ex eodem Nucalensi Cœnobio pariter assumpto) in Gallias directus, vt inde, quidquid ad Ordinis illustrationem spectare videretur offenderet, sedulò colligeret: amplissimum illud Regnum, non sine grauissimis molestijs & periculis, perambulans, celebriora quæque Ordinis Monasteria visitauit, eorumque antiqua monumenta studiosè euoluens, plurima sanè collegit, quæ non sine ingenti Ordinis damno, & iniuria, tam diu latuerant. Ex quibus postmodum in ordinem redactis, & dispositis, conflauit sequentia:

Itinerarium Ordinis Cisterciensis, Lib. 1.

In quo, quæcunque rara, vel admiranda, quæ in Monasterijs Ordinis nostri, dum Gallias peragraret, animaduertat, descripsit:

Lignum vitæ Ord. Cisterci. Seu, de viris illustribus Ordinis Cisterciensis. Librum vnum.

Historiam insuper Monasterij Superatensis, in Regno Galetia, postea etiam conscripsit. Et plura alia, (teste Henriquez) quæ ad notitiam nostrâ nondum deueniunt, in viuus adhuc erat, dum Henriquez Phœnicem publicaret, anno 1626.

Bernoldus, Cisterciensis Ordinis Monachus; vir, singulari eruditione & pietate plurimum commendabilis, edidit Librum, quem prænotauit: Distinctiones temporum. Vixit anno 1314. Citauit:

tur à Ioanne Gareto, libro de verâ præsentia corporis Christi in Sacramento Eucharistiæ, classe l.vi. etiam à Seguino, in Bibliothecâ Cisterci. Qui tamen non referunt, cuius Monasterij fuerit Religiosus.

Bertramus, Cænobij de Cerreto Monachus, vir in divinis literis eruditus, & in artibus humanioribus nobiliter doctus, & sanctitate conspicuus, Revelationes varias, quas à Deo accepit, literis mandavit, & in volumen redegit. Fertur & alia quedam scripsisse opuscula, quæ tamen nondum prodierunt.

Philippus Seguinus in Bibliotheca, seu libello, de scriptoribus Ordinis nostri, ubi etiam asserit, Massæum lib. 3. Chronicorum, huius quoque Bertrami meminisse.

Bertrandus, Pontigniacensis Religiosus, vir doctus & eloquens, scripsit anno Domini 1247. (iubente Ioanne Abbate suo) historiam insignem, de vita & miraculis Sancti Edmundi Archiepiscopi Cantuariensis, quæ manuscripta reperiuntur in Carolo loco. Ex hac historiam delumptæ sunt Lectiones, quæ (authoritate Capituli Generalis) in omnibus Abbatibus lineæ Pontigniacensis leguntur, in officio divino, de eodem sancto. Philippus Seguinus, supra qui addit, hunc Bertrandum composuisse quoque, antiphonas, ceteraque omnia, quæ in dicto officio toto die leguntur, aut cantantur, etiam hymnos, prout modo extant in Breviarijs nostris.

Bertrandus Thiersier siue, Textor (utroque enim modo seipsum cognominat) Prior Boni Fontis in Thersacia, iuxta Rupem Regiam, Procroij, SS. Theol. Doctor Mussipontanus, scripsit, Assertionem Theologicam, utilissimam, quibus universa quæ ad sacram Doctrinam, seu Theologiam spectant, expli- cantur, ac probantur, & obiectiones solvuntur. Impressæ fuerant anno 1647. Carolopoli, apud Gedeonem Poncellet, Serenissimi Ducis Man-

tuæ, Typographum, in foro Ducali, ad palatium. Dedicatum est opus R. mo Domino Claudio Vaussin, Abbati Cistercij moderno. Porro, univèrsum opus divisum est in 5. Tractatus.

In 1. Agitur, de Deo uno ac trino.

In 2. De Christo, Deiparâ, & Angelis.

In 3. De Principijs ac regulis humanorum actuum, libero arbitrio, concursu, & gratia Dei, ac legibus, & de virtutibus & peccatis generatim.

In 4. De Virtutibus speciatim, id est. Fide, Spe, Charitate, Religione (ubi & de statu Religioso) Iustitiâ, &c. ac peccatis oppositis.

In 5. De Sacramentis in genere & in specie.

Scripsit præterea, & etiam edidit *Disputationem Theologicam in Ianseniana dogmata*, impressam anno 1651. Carolopoli, ubi supra disputationi huic adiecit duos *Appendices*, primum, contra doctrinam Ranutii Gigati (sive Ignatii Huarti Religiosi Alenensis, Ordinis nostri, qui seipsum nomine anagrammatico, sic appellat, in Commentario suo ad librum Sancti Bernardi de gratiâ & libero arbitrio) ubi Sanctum Patrem in Iansenij sententiam pertrahere conatur, acriter carpens Cistercienses omnes qui contrarium docent. Verum, hunc Ranutium benè retundit, hic noster Bertrandus Prior Boni fontis.

Appendix 2dus, arguit Authorem quendam qui sub ficto etiam nomine, libellum quendam ediderat, de Gratiâ victrice, in quo Iansenij defendens doctrinam, contrariam tenentes, per contemptum, molinistas nominans, eos satis inciviler perstringit. Qui tamen hic etiam breviter quidem, sed nervose refutatur.

Porro, ediderat adhuc ante, *librum Controversiarum fidei, contra nostri temporis hereticos. Prout mihi retulit Eximius D. Iosephus Arnolfini,*

Arnolfini, S. Theol. Doctor Sorbonicus, Strifloris obseruantie Ordinis nostri Religiosus, in Relatione M. S. quam anno 1647. ad me misit.

Boynus Abbas Ordinis Cisterciensis, Scripsit, super 4. or. Libros Sententiarum, quorum initium est: Liber de gubernatione Dei & hominum &c. seruabantur in Campo florido, tempore Banderij. Index libb. M. SS. supra citatus.

Bonauentura VVanshy, Religiosus Alnensis, edidit anno 1633. Gallicè, *Vitam Beatae Humbeline, Sororis Germana Sancti Bernardi, & sanctimonialis Ordinis Cisterciensis. Una cum constitutionibus, quas adhuc obseruant Moniales eiusdem Ordinis reformatæ, per Hispaniam.* Louanij, apud Ioannem Oliuiers, in 8o.

Bonavallis. Monasterium est Ordinis nostri, in Delphinatu, Diocesis Viennensis. Huius Monasterij Religiosus Anonymus, ad instantiam Burnonis de Boitone, Prioris sui scripsit *Vitam B. Amedei, Domini Alta Ripæ, Conradi Imperatoris pronepotis, & postea Monachi Bonavallis.* Extat in Bonavalle, & apud Manriquez, vt ipsemet testatur to. I. Annalium, ad annum. 1119. Etat hic Amedæus, Pater B. Amedei Episcopi Lausannensis, de quo supra.

Eiusdem Monasterij Religiosus Anonymus alius, scripsit volumen magnum, 16. capitibus distinctum, de vitâ, & miraculis Beati Ioannis Abbat. Bonavallis, & postea Valentinenfis Episcopi. Seruatur in Bonavalle, sed truncatis aliquot prioribus capitibus.

Bonifacius Simoneta, natione Italus, patriâ Mediolanensis, Abbas Monasterij Sancti Stephani de Cornu, Ordinis Cisterciensis, in Diocesi Cremonensi (aliâs, Placentinâ) genere nobilis, sed virtute præstantior, Theologus & Philosophus celeberrimus, & in diuinarum scripturarum lectione assiduus, nec non & an-

tiquitatum rerum Ecclesiasticarum callentissimus, scripsit *Commentarios in persecutionum Christianarum, Pontificumque historiam, à Sancto Petro, vsque ad Innocentium 8. 6. libris distinctum.* Opus est rarum, & curiosum, impressum 1. Mediolani, anno 1492. apud M. Antonium Zarotum, Parmenium; teste Possleuino. Postmodum verò iterum 1509. Basileæ, typis Nicolai Kessler, dicatum Carolo VIII. Francorum Regi. Cuius editionis exemplar vidi in Bibliothecâ Baudeloënsi, Gandau. Prodiit & alibi, in Germaniâ, opera Hieronymi Ducalis, qui illud dedicauit Martino Abbati Veteris Cellæ, in Misniâ. Extat & M. S. in diuersis Bibliothecis. Author Bibliothecæ Pontificiæ testatur se illud vidisse Cisterci. Carolus Emanuel Maldura, S. Theol. Prof. flor in Cœnobio Sanctæ Crucis in Hierusalem, Romæ, in relatione anno 1647. ex vrbe ad me misit, scribit, illud quoque asservari M. S. in Cœnobio Aquæ frigidæ, iuxta Lacuna Lacium in Italiâ. Vt autem Lector melius cognoscat, quidnam specialiter toto hoc opere contineatur, exhibebo hic totum frontispiciû, editionis Basileensis: *Bonifacij Symoneta diui Ordinis Cisterciensis, cornu abbat, viri vndeque doctissimi, de Christiana fidei, & Romanorum Pontificum persecutionibus, opus penè diuinum, & inestimabile; in quo sparsim habentur hæc infra scripta:*

Primo, Oratio Theologica ad Deum Opt. Max. pro felici huius operis auspicio. Epistola dedicatoria ad Carolum. 8. Francorum Regem, vbi plura de Galliarum moribus & gestis, deque officio boni principis disputat.

Alia epistola dedicatoria: in quibus multa ex Philosophia penetrabilibus, de antiquorum portentis & miraculis depromit.

Orationes tres, in quibus comparantur tres principales totius Orbis sectæ; quarum 1. habet Christi vitam, & fidei nostræ præstantiam. 2. Moysis instituta & miracula. 3. Mahometi vitam, & legum eius deliramenta.

Vita,

Vita & mores omnium Romanorum Pontificum, & quo in statu sub quolibet, Republica Christiana fluctuaverit.

Epistola CCLXXIX, quarum qualibet, in se continet.

1. *Historiam aliquam remotiorem, ex Græcis vel Latinis scriptoribus.*

2. *Membrum, vel partem aliquam in humano corpore, morbosque eius, & remedia, à vertice usque ad plantam pedis.*

3. *Locorum eorum ex Cosmographia descriptionem, quibus in epistolis utitur.*

4. *Vt plurimum, secretum aliquod ex magia naturali.*

In ultimo vero libro Astronomia, Chyromantia, & Phisyonomie mathematica, & experimenta docentur, minime vulgaria.

Est etiam insertum, Breviarium Dulcini Præsbyteri, super singulis tum epistolarum, tum aliorum capitulis.

Item, Regesta duo: secundum ordinem alphabeti, quorum alterum, Momenclaturam Pontificum: Alterum verò totius operis materiam siliatim & absque negotio insinuat. Hæc omnia in fronte suspicito.

Cæterum, Reuerendissimus Caramuel, in Theologia Regulari lib. 1. dist. 34. n. 340. huius Authoris mentionem faciens, affirmat, illum in scientiâ naturali ita excellisse, ut omnes debeant ei fauces submittere. Floruit autem anno 1490. Fuitque nepos ex fratre Ioannis Simonetæ, qui scripsit libros 3. de rebus gestis Francisci Sfortiæ, Ducis Mediolanensis. Vide etiam auctarium Auberti Miræi, de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. 528. Seguinum, in Bibliothecâ, & Symonem Carpentarium, Parisiensem, in Epistola liminari, libri 1. Epistolarum Dathi. An verò præter hæc aliud quidpiam scripserit, nondum comperi.

Opus tamen memoratum Bonitacij, de persecutionibus, translatum etiam est in linguam gallicam, per Octavianum de S. Gellais, Epif-

copum Angolsimensem, & Parisiis impressum, hoc titulo: La persecution de L'eglise, & des Sorciers Euesques, translate per Octavian de S. Galais, & c. in 4. Extat huius editionis exemplar in Bibliothecâ Regiâ Parisiis, impressione antiquâ in pergamento, teste L'abbeo, in Supplemento 9. n. 129.

Brando. Vide infra Ioannes Brando.

Buchardus, abbas Balerna, & postea, Bella-valli, in Comitatu Burgundiæ, scripsit Caput 14. & ultimum libri 4. vitæ Sancti Bernardi, conscripti à Guilielmo Sancti Theodorici; quod caput rectè dici posset, Prefatio ad dictum librum. Extat etiam eius Epistola ad Nicolaum Monachum (postea Sancti Bernardi notarium) dum relicto Ordine Cluniacensi, Claram-vallem intrare deliberaret. Ex quibus opusculis, patent eius doctrina, & acere ingenium.

Scripsit & alia quædam, de quibus Sanctus Bernardus, epistola 146. (quam ad illum scripsit) tale perhibet testimonium. Ignitum eloquium tuum vehementer, & ignitum illo igne, quæ Dominus misit in terrâ, Legi illud, & concaluit cor meum intra me. Benedixi illi fornaci ex qua huiusmodi scintillæ evolassent. Nonne cor tuum ardens erat, dum illa dicebas? Bonus homo, de bono thesauro suo profert bona. Si laboravi in te, ut tu humiliter memoras, non me piget & c. Huius Buchardi opuscula plura recentent antiqui Catalogi librorum Abbatie Balernensis, ut scribit Longelinus in notitijs suis. Ego tamen Catalogos hos assequi non potui.

Buellensis Monasterij in Hybernia, Monachus Anonymus, appendixem adiecit Annalibus rerum Connacensium, usque ad annum 1253. quo vixit tempore. Liber M. S. extat in bibliotheca Golloniana, Iacobus Waræus, Tract. de scriptoribus Cisterciensibus in Hybernia, referente R. Patre Guat-

Guardiano Recollectorum Hybernicorum
Lovanij.

C.

CAducanus, Abbas Landefidentis, Ordinis Sancti Benedicti, veterum Britannia Regum sanguine oriundus, Frater Ottreoli, Galveiorum Principis, vir egregie doctus, & ob omnium scientiarum, maxime Theologicarum notitiam, valde celebris, ut Cambriae Annales testantur. Qui anno 1215. Ecclesiae Bangorensis Episcopus consecratus est: sed caelestis contemplationis amore tactus, anno 1246. de licentia Gregorij Papae 9. Episcopatu se abdicans in Dorensi Monasterio, Cisterciensibus se aggregavit, ubi reliquum vitae in sanctis meditationibus, & diurnis ac nocturnis psalmodiis, consumpsit, & post mortem, honorifice tumulatus est, hos pios ingenij fetus post se relinquens: *Speculum Christianorum, lib. 1. Dominum in Evangelio dicit, qui ex Deo est &c. Homiliarum librum 1. & alia quaedam.* Vide Pitsaeum, Seguinum & Jongelinum in Purpura Sancti Bernardi. Obiit sanctitate clarus, cuius intuitu, Menologio Cisterciensi adscriptus est 18. Iunij. De hoc etiam agit Harppfeldius, centuria 13. cap. 30. in fine.

Casarius, vulgo cognominatus Heisterbachensis, novitorum instructor, & postmodum Prior Monasterij Vallis Sancti Petri, vulgo Heisterbah, Diocesis Colonienfis, iuxta Bonnam, ubi anno 1199. monasticam vestem induerat, & postea pietate & doctrina celeberrimus evituit. Scripsit plurima, ex quibus impressa extant sequentia:

Libri 2. in gratiam novitorum, simplici & aperto sermone conscripti, de vitis, miraculo, & exemplis virorum ac mulierum sanctitate illustrum, sui temporis, Monachorum praesertim, ac Monialium Ordinis Cisterciensis. Coloniae 1591. & alibi saepius. Ho-

Bibliothec. Ord. Cist.

milia, seu conciones eius morales, super omnes dominicas, & festa totius anni. Quas in 4. partes distributas. Coloniae typis Petri Henningij, anno 1615. publicavit Ioannes Andreas Coppenstein, Ordinis Sancti Dominici, titulo, fasciculi moralitatis. in 40.

Libros eius 3. de vita & miraculo Sancti Engelberti, Coloniensis Archiepiscopi, & martyris, completos anno 1237. primo edidit Surius; & nuper iterum R. D. Aegidius Gelenius, ad Sanctum Andream Coloniae Canonicus, una cum notis, & auctario, a se illustratos, anno 1633. Haec sunt quae hactenus impressa cognovi.

Præter quæ, extant Coloniae (testibus Montalbo, & Draudio, in Bibliotheca sua) *Commentaria ipsius M. S. in Syrachidem, seu Ecclesiasticum, libris 9. distincta.*

Item in Cœnobio Veteris montis, *Chronicon Episcoporum Colonienfium.*

In collegio Societ. Iesu Brugis, *Dialogus inter capitulum, monachum, & novitium.*

Dicitur quoque extare in Cœnobio Bonæ Spei, Ord. Præmonstrat. in Hannoniâ volumen sermonum ipsius ad Monachos, sed credo esse Cæsarij Arelatensis Episcopi. Libri miraculorum eius extant in Cœnobio Alnensi. Cæterum, omnia sua scripta ipsemet recenset in epistola quâdam ad Petrum Priorem loci S. Mariæ, quæ fasciculo moralitatis iam dicto præfixa legitur, hoc tenore:

I. Primo omnium in adolescentia mea, paucis admodum sermonibus prælibatis, ad exercendum me, super verba Ioannis, ubi in Apocalypsi dicit: *Signum magnum apparuit in celo, mulier amicta sole, & luna sub pedibus eius, & corona stellarum 12. in capite eius: scripsi libros duos, septemplexiter eundem versiculum exponens. Huius opusculi prologus sic incipit. Licet hac clausula à Doctoribus catholicis, multifarie, multisque modis sit explanata, &c.*

H

II. In-